

Miért maradt el a devai nagygyűlés

A kormányutódlásra váró Mihalache opportunista szempontból tiltotta el Mania beszédét s erre az erdélyi pártvezetőség az egész gyűlést elhalasztotta

Bucaresti, február 8. (Az Uj Kelet tud.) A devai gyűlés elhalasztása élénk feltűnést keltett politikai körökben és a bucaresti sajtó érthetően sokat foglalkozik a kérdéssel. Az Adeverul mai számában V. Munteanu, a lap erdélyi szerkesztője, az alábbi érdekes cikket írja a kérdésről:

Maniu nem beszél Devan a nacional-cas. nistapárt és a többi demokrata csoportok által összehívott nagygyűlésen. Ez a hír kiegészítésként szorult és különösképpen meg kell vizsgálni azokat a körülményeket, amelyek a volt pártelnöknek magatartását indokolják. Szükséges, hogy megállapítsuk, miért nem tartja meg vasárnap Maniu fontos beszédét, amelyet néhány tizezer ember előtt akart elmondani és hasznos volna megmagyarázni azokat a meggondolásokat, amelyekkel érvelni hoztak fel, hogy megokolják, miért kerül le a politikai élet homlokteréről a vasárnap esemény.

Mert sem a gyűlés, sem pedig Maniu viselkedése nem másodrendű politikai esemény. Hunedoara megye székhelyén február 9-én a közélet egyik legértékesebb megnyilvánulása lett volna meg, nem is sejtett tömegméretben zajlott volna le. Devara Erdély népének népi fórumát hívták össze, a parasztok tízezreiből és a Kárpátokon inneni tartomány intellektuálisjainak ezreiből. E gyűlés előtt mondtotta volna el Maniu beszédét, mely széles visszhangot keltett volna, kifejtette volna a badacini politikai koncepciót, hogy kihangsúlyozza a népjogokat a pártvezetésben, hogy leszögezze az alkotmányosság rendes mederbe való terelésének parancsát szükségességét és mindezeknél is fontosabb, hogy komoly figyelmeztetést küldjön a kormány felé, a mai kaotikus helyzet súlyos felelősségét hátrítva rá a felelős, pártönkivüli elemek garázdálkodása miatt, amelyek a politikai és államgazdasági rendet fenyegetik.

Miért nem beszél Maniu Deván?

Maniu azonban nem beszél vasárnap Devan és a clujai határozatok szerint a te. vezetett gyűlést elhalasztották. Miért? Elsősorban rá kell mutatnunk arra, hogy a lemondás nem a volt pártelnököt ered. Az ötlet a pártvezetőség és elsősorban Mihalache, aki a politikai opportunitás okából vette fel ezt a gondolatot.

E pillanatban a pártelnök azt hiszi, hogy taktikáját és rezerváltságát jobban ki kell hangsúlyozni és a békés magatartás a szó legszűkebb értelmében több megfontolásból volna szükséges. Mihalache azt hiszi, hogy az a lakodolások Párizsból való visszaterése után a politikai helyzete a nemzeti párt javára fordul és a kormányutódlás kérdése máris biztos irányba vág át, mint ahogyan az a pártelnök előre látja. A Párizsban felvetett problémák Románia belső politikai életére is befolyással vannak és közelítünk homályában az optimizmus fényét veti ki. Innen ered Mihalachenak az a döntése, hogy elterelje a pártot az offenzíva útjáról és különösképpen, hogy megakadályozza az erdélyi tömegeknek a badacini szempontok szerinti harcbeindítását. Amennyire Clujon tudják, a pártelnök ugyiszólván megtiltotta Maniunak, hogy Devan beszéljen, ami úgy itt, mint az összes erdélyi pártkörökben általános lehangoltságot keltett. Maniu azért ment Devara, hogy radikálisabb taktikát követeljen és hogy a hatalom megszerzésére az 1928-as magatartást és koncepciót juttassa érvényre. Miután ezt Mihalache nem fogadta el, de Maniu sem mondott le saját szempontjairól, nem ma adt más hát a, minthogy elhalasztották a devai gyűlést.

Maniu intranzigens és nem befolyásoltatja magát az illúziókat

Tegnap este Ghița Pop, a párt jelöltje Clujra érkezett és a helyi szervezők vezetői informálták az eseményekről és a gyűlés elhalasztásának okairól. Az uralkodó visszaférfának vártában a pozíciók változatlanok. Mihalache azt hiszi, hogy a kormányutódlás biztosítva van a párt részére, következésképpen csak nagyon mérsékelt tónusú taktikát válthat és meg kell akadályoznia a pártot minden olyan megnyilvánulásban, mely elhomályosítaná a párt optimizmusát. Maniu azonban intranzigens marad és semmiféle irányban nem óhajtja módosítani álláspontját. Azok az események, amik november 14-e óta történtek, annyi a igazolják a badacini elméleteket, hogy ezeknek módosítására egy-

általában nem is gondol. A központ által várt eseményeket Erdély fővárosában új illúzióknak minősítik.

Meg kell azonban állapítani, hogy a helyzet aggodalommal tölti el az erdélyi románokat. Maniunak a hunedoaramegyei választáson való jelenléte szigorúan szükséges volt. A tömeges gondolkodásmódja ebben a me-

A palesztinai kommunista párt zsidómentesítését jelentették be a komintern kongresszusán

Az arab delegátus szerint a palesztinai kommunista párt eddigi vezetése zsidó nemzeti jellegű volt

Jeruzsálem, február 8. A szovjetsajtó jelentése alapján a „Palesztina Correspondence” (Palcor) távirati iroda közli azt a beszédet, amelyet a palesztinai kommunista párt delegátusa, a Chadsar — neve után itéve arab — tartott a komintern legutóbbi kongresszusán.

Palesztinában — mondotta a szóok — az utóbbi időben a nemzeti felszabadító mozgalom az imperializmus és a „cionista rablók” ellen renkívüli mértékben fokozódott. A legjelentősebb részt ebben a mozgalomban az arab tömegek és avantgárdjuk, a palesztinai munkásság veszi ki. A kommunista párt eddigi vezetősége nem tudta képességeit a mozgalom szükségességéhez alkalmazni. Jóllehet Palesztinában nagy politikai eseményeket lehetett előrelátni, a párt korábbi vezetősége megtartotta szektajellegű, zsidó nemzeti szellemű volt és nem folytatott tevékenységet a széles dolgozó arab tömegekben. A palesztinai kommunista pártnak ezt a vezetőségét, mely opportunista és félig cionista volt, eltávolították. Ma a párt — jelentette be a palesztinai delegátus — azt a feladatot vál-

gyében sokkal radikálisabb, mint másutt, a politikai szellem fejlett és demokratikus irányu. Hogy mennyire szükséges volt Maniunak a hunedoarai községekkel való kapcsolata, elárulják azok a hatalmas arányok, amelyeket a gyűlés öltött volna. Tehát fájdalmas objektivitással kell megállapítani, hogy a betiltás nem marad hatás nélkül a választóömegekben és nem lehet olyan jelenségnek minősíteni, mint amelyen zökkenő nélkül jutnak túl. Erdély grániteros ellenállást készített elő úgy a szélsőséges áramlatok, mint az azok által meghonosított harci eszközök ellen. A hegyeken inneni tartomány minden erejét mozgósította, hogy világosságot vigyen a közélet sötétjébe és most már második alkalommal a fegyverszünet rendelkezéssel lepték meg. Ime egy probléma, amely erős intenzitással és amelyet egyáltalában nem szabad elhanyagolni.

lalta, hogy arabosítsa a palesztinai kommunista mozgalmat, hogy azt az arab tömegekkel szerves kapcsolatba hozza, mindezt azért, mert az arab nép felszabadító mozgalmat át kellett vennie és a munkásmozgalomnak az imperializmus elleni harcban hegemoniát kellett biztosítani.

A továbbiakban elmondotta a palesztinai delegátus, hogy az arab tömegek nagyon hajlamosak a cionista polgárság elleni kommunista harcra. A kommunista párt meg fogja teremteni az egységes arab nemzeti frontot az imperializmus és a cionizmus ellen. A párt aktív tevékenységet fejt ki a zsidó dolgozók között is, hogy az ellenforradalmi cionista párt befolyásától mentesítse és hogy az arab tömegek szabadságharcába őket bevonhassa.

Befejezéséppen kijelentette a delegátus, hogy a kommunista párt csak a legjobb és legodaadóbb zsidó elvtársakat enged a pártban érvényesülni és ilyen módon lehetett elérni, hogy a korábbi zsidó nemzeti tendenciákat, amelyek a pártot jellemezték, kiküszöböljék.

Huszonöt diákot lopások miatt kicsaptak egy bucaresti gimnáziumból

Megtévedt fiúk és leányok betörőbandát alapítottak. Az egyik fiú öngyilkosságot követett el

Bucaresti, február 8. Feltűnést keltő ügyben folytat már napok óta diszkrét nyomozást a fővárosi rendőrség büntető osztálya. Egy diák öngyilkosságával kapcsolatban lelepleztek egy iskolai tanulókból álló betörő bandát és a bűntársaság tagjai jölmert bucaresti uricsaládok gyermekei.

Az elmúlt vasárnap történt, hogy a Herastrau folyó vizéből kifogták a már népszerű elűnt Stanculescu Constantin fiák holt-

testét. A diák a bucaresti felsőkereskedelmi iskola negyedik osztályának volt a tanulója és még csütörtökön éjszaka történt. A folyó vizéből kifogott holttest személyazonosságának megállapítása után rendkívül érdekes felfedezésre jutottak az egyik bucaresti kellei rendőrségen. Kiderült ugyanis, hogy Stanculescu Constantin csütörtökön éjszaka betört a „Tiparnița” könyvnyomda irodájába, illetve irodahelyiségébe és innen tör-

HÜLÉSNEI-GRIPPÁNÁL

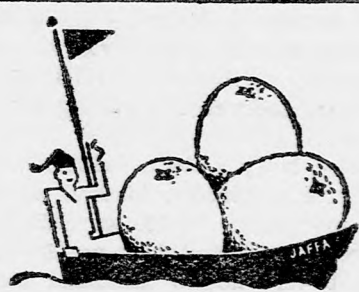
TESTA GYÓGYIT

Minden gyógyszerárban Kapható

tént távozása alkalmával egy rendőr elfogta. A fiatal diák a kérdéses éjszaka egyik barátjánál tartózkodott, egy születésnap ünnepségen. Innen éjfél után 1 óra tájban indult hazafelé és amikor a Tiparnița nyomda kivüljárót kikergette elhagyta, megállott egy pillanatra. A diák, aki osztálytársai és tanárai előtt is ismert volt klepomániaszervezőtől, mos sem tudott ellenállni beteges szenvedélyének és néhány perc múlva már bent volt a nyomda irodahelyiségében. Egy irógépet és egy könyvet vett magához, majd folytatta útját hazafelé. Az egyik melékucában figyelmes lett rá egy rendőr, feltartóztatta s miután nem tudott kellő felvilágosítással szolgálni a nála levő irógépet illetően, a rendőrszem bekísérte a kertületi ügyeletre. Ott azután kiderült a betörés. Jegyzőkönyvfelvétel közben néhány pillanatra őrizetlenül hagyták a megtévedt diákok, aki ezt az alkalmat szökésre használta fel és sikerült is nyomtalanul eltűnnie. Ettől kezdve teljesen nyoma veszett a kereskedelmistának, mindaddig, amíg vasárnap kifogták holttestét a Herastrau folyó vizéből. Megállapítás nyert, hogy a diák a rendőrségtől történt szökés után, a következményektől való félelme miatt öngyilkosságot követett el.

Az ügy további nyomozása során azután szenzációs megállapításra jutott a rendőrség. Kiderült ugyanis, hogy az öngyilkos diák tagja volt egy iskolai tanulókból szervezett betörő társaságnak. Ez a tolvajbanda 30 tagból állott és a legtöbb diák a bucaresti Matei Basarab liceum növendéke. Ami a legfeltűnőbb azonban, a társaságnak több diák-lány tagja is volt. A leányok az „Avantul Cultural” leányliceum növendékei. A diák-tolvajbanda eleinte az iskolák folyosóiról lopkodta le a kabátokat, majd működési terüket a színházak ruhatárába tették át és az elmúlt hónapok során több értékes női bundát vittek el.

A nem mindennapi ügyben a Matei Basarab tanintézet igazgatósága természetesen a legerélyesebb vizsgálatot vezette le, a rendőri nyomozástól függetlenül és ennek eredményeképpen 25 növendéket kicsaptak az iskolából. Érdekes megemlíteni, hogy az intézetből örökre eltávolított diákok között szerepel a liceum aligazgatójának hetedikes fia is.

Megérkeztek

a Jaffai NARANCSOK

Ha jó és nedvdus narancsot akar, —vegyen jaffai narancsot. A jaffai gyümölcsök hűsítő, pompás ízű, édes leve tisztítólag hat a szervezetre, megőrzi a fiatalos arcszint és megóv a téli betegségektől.

Kérjen mindig

Jaffai

NARANCSOT és GRAPEFRUIT

A jaffai gyümölcsök a legnedvdusabbak.

PALESZTINAI TERMÉK

Rövid ideig

Detailüzletiem engrossá való átszervezése miatt

a legdivatosabb és a legszebb árukat

a jelenlegi áremelkedések figyelembe vétele nélkül

a régi áron
szerezheti be

BIRÓ nőidivatáruházában
Calea Regele Ferdinand 11a

fyogya'kozás lesz. A szerint 1937-ben hét gyatkozás lesz. Sajt-Peruban lesz láthá- nos, mert a turisták kozmikus látványos-

SPORT

A Rotter—Szollás műkorcsolyázó világbajnok és a Papetz—Zwack Európabajnok pár a II. Téli Makkabiadán

Cluj, február 8. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban a Zsidó Távirati Iroda tudósítása nyomán röviden hírt adtunk arról, hogy a február 18-án Besztercebányán kezdődő II. Téli Makkabiada nevezettjei között helyet foglal a Rotter Baby—dr Szollás László műkorcsolyázó világbajnok pár, valamint a bécsi Papetz-Zwack műkorcsolyázó Európa-bajnok pár. Híradásunk zsidó sportkörökben általános, de örömteli meglepetést keltett, mert csak kevesen tudták, főleg a Rotter—Szollás világbajnoki párról, hogy zsidók. Külön meglepetést kelt, hogy a Rotter—Szollás pár nem vesz részt a garmischpartenkircheneri téli olimpián, ugyanakkor, amikor a zsidó olimpiára neveztek.

E pillanatban nem tudni, hogy Rotterék zsidó önértékelésből nem vesznek részt a hiteles olimpián, vagy akadályozva voltak ebben. Inkább az első fejtetés a valószínű, bár ez teljesen mindegy. Ha ugyanis akadályozva voltak a garmischpartenkircheneri olimpián való részvételben, fényes és lelkesítő elégtétel számunkra, hogy résztvehetnek a Téli Makkabiadán, ahol a legjobb zsidó versenyzők között és szeretteik között, kisérve versenyezhetnek. Ha pedig zsidó meggyőződésből, méltóságukra alulnak tartották Hitler és Göbbels olimpiáján megjelenését, a gesztus annál nemesebb és érdemes arra, hogy a zsidó sport történetében megörökítést nyerjen.

A kérdésre egyébként visszatérünk.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottsága előtt az országos Makkabi-versenyek kérdése

Cluj, február 8. (Az Uj Kelet tud.) Annak idején megírtuk, hogy az erdélyi zsidó Makkabi szervezet szeptemberi konferenciáján elvben elhatározták, hogy kérik fogják a Makkabi országos exekutívát, mely szerint az idején országos Makkabi-versenyek Erdély egyik városában legyenek. A konferencia a helyszínre vonatkozólag leszögezte, hogy ebből a szempontból Arad, Cluj, Oradea és Timisoara jöhetnek számításba.

Az országos Makkabi-versenyek ügyében az utóbbi időkben jelentős lépések történtek. Ide tartozik az a látogatás, amelyet az erdélyi szervezet elnöke, Samon Ignác dr tett az EKSZS Timisoara központjánál abból a célból, hogy a szövetséget az országos Makkabi-versenyeknek Timisoarai való rendezésére megnyerje.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottságának legutóbbi ülésén dr. Nobel Sándor tejesítette elő a kérdést. Határozatot azonban, bizonyos információk beszerzéséig, amelyeket a KIB az erdélyi zsidó Makkabi Szervezet elnökségétől kért, nem hoztak.

A tény, hogy a Kisintézőbizottság napirendjére tűzte a kérdést, bizonyítja, hogy acionista mozgalom felelős vezetői komoly fontosságot tulajdonítanak az Erdélyben egyre nagyobb térrel hódító Makkabi mozgalomnak, amelyre kétségkívül kiszámíthatatlan hatással lenne az országos Makkabi-versenyeknek Erdélyben, a szövetség irányítása, illetve segítségével való megrendezése.

A Ripensia vezetősége érdekes primum-rendszert léptet életbe a tavaszi szezonban. A játékosok az első győztes mérkőzés után 500 lej, a második után 700 lej, a harmadik után 800 lej, a negyedik után 1200 lej primumot kapnak. Ennél magasabbra nem ruhát a primum. Ha közben veszít a csapat, a primum összege ismét visszazárul ötszáz lejre. Három gólkülönbséges győzelemmel 100 lej, hat gólkülönbséges győzelemmel 200 lej további jutalmat kapnak a játékosok.

A futballszövetség vezetősége átiratott intézett az oradeai megyei és városi tanácsokhoz, hogy saját költségükön hozzájáruljanak a Károly-pályát. A szövetség azzal indokolja

felszólítását, hogy az Ofélszere Károly király nevét viselő pályát nem lehet ilyen leromlott állapotban tartani.

Gazdag a mai cluji sportprogram

Cluj, február 8. (Az Uj Kelet tud.) Cluj mai sportprogramján, bár a Crisana-FC Nationala labdarugómérkőzés a megváltozott időjárás miatt elmarad, mindazonáltal gazdag.

A sporttelepek a programon barátságos és tréningmérkőzések szerepelnek. Ezek között vannak ifjúsági mérkőzések is. Délelőtt fél 11 órakor a KAC a KMSC-vel játszik.

A továbbiakban a program a következő: A KMSC házi birkozóhajókáját vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel az Epitómunkás Otthonban (S. R. Váli 7) rendezi meg a klub legjobb versenyzőinek részvételével.

A KKASE házi tornászajóknaként vasárnap délután 3 órai kezdettel az unitárius kollégium tornatermében rendezi meg. Nagy küzdelmek várhatók a bajnoki címekért.

A KKASE klubközi öklövívversenye este 8 órakor kezdődik ugyancsak az unitárius kollégium tornatermében.

KÖZGAZDASÁG

Revízió alá veszik az összes trafikengedélyeket

Bucuresti jelentések szerint a pénzügyminisztérium rövidesen oly rendeletet bocsát ki, melynek alapján revízió alá veszik az összes eddig kiadott trafikengedélyeket.

Arra nézve, hogy ezt a revíziót milyen elvek alapján és milyen célok érdekében akarják végrehajtani, nem ad felvilágosítást a rövid jelentés. Ismerve azt a tendenciát, amely az utóbbi időkben a ha-

sonló jellegű kormányintézkedéseknél meg nyilvánult, nem sok reménnyel és bizalommal nézhetünk a bejelentett ellenőrzés elé. Legfeljebb abban bizakodhatunk, hogy az érvényben lévő törvények és a bírói joggyakorlat a szerzett jogok sértetlenségét és elismerését eléggé biztosítja és így legalább azokat, akik eddig is trafikengedélyeket megszereztek, nagyobb és kellemetlenebb meglepetés nem érheti.

A postatakarékpénztár fogja a vasúti utánvételeket kifizetni. A vasúti vezérigazgatóság és a postatakarékpénztár Bucuresti igazgatósága között megállapodás jött létre a vasúti utánvételes küldemények kifizetésére vonatkozólag. A megegyezés értelmében az utánvételi összegeket a feladók számára a postatakarékpénztár fogja a CFR rendeletére és számlája terhére kifizetni.

Érdekes kényszerkezési döntés. Alba S. A. Bucuresti, nemrégiben mintegy 25 millió lejes passzívával 40 százalékos kényszerkegyességet kért. A kérést a hitelezők egy része opposícióval támadta meg, arra való hivatkozással, hogy a vállalat nem áll fenn három éve és így nem igényelheti jogosan a kényszerkezési törvény kedvezményeit. Az Alba S. A. ugyanis 1933 január 10-én alakult meg, működését csak január 20-án kezdte meg, míg törvényes működési engedélyt csak 1933 május havában kapott. Az ifj. törvények elnöke az opposíciót elutasította, kimondva, hogy a vállalat megalakulását január 10-től kell számítani és azóta eltelt a törvényben előírt három év.

A kereskedők konverziós kényszerkezését. A kereskedők egy konkrét eset kapcsán kimondta, hogy azon kereskedők konverziós

kényszerkezése ügyében, akik a konverziós törvény 50-ik szakaszára alapítják kérésüket, a törvényszék nem tanácsban hozza meg döntését, hanem a törvényszék elnöke egyszerű elnöki határozattal elrendeli, vagy elutasítja a kérést. A törvény idézett szakasza azokra a kereskedőkre vonatkozik, akiknek külföldi között legalább 15 százalék oly követelés szerepel, amelyük konverzió alá esett.

Megbírságot a cégbejegyzés elmulasztott kereskedőket. A cluji bíróság most döntött több olyan kereskedő ügyében, akik a cégbejegyzési törvényben előírt kötelezettségeiknek nem tettek eleget. A bíróság a mulasztásban levő kereskedőket átlag kétszáz lej pénzbírságra ítélte.

Negyvenmillió lejes postfőmegrendelés. A hadügyminisztérium 115,000 méter posztót rendelt a hazai gyáraknál negyvenmillió lej értékben. A rendelés az egyes posztógyárak között a következő arányban oszlik meg: Buhusi 30 százalék, Scherg 12 százalék, Industria Lănei 11 százalék, Dorobantul 8 százalék, Azuga 6 százalék, Izvoarea 5 százalék és Gromen & Herbert 4 százalék. A többi kisebb gyárak kapják.

Állami kötvényekkel is fizethetők a betegsegélyzői hátralékok. A betegsegélyző pénztárak Bucuresti igazgatóságának döntése szerint a betegsegélyző díjakból származó hátralékok részben állami kötvényekkel is fizethetők.

A valuták mérlegben való feltüntetése. A kereskedelmi törvény szerint a mérlegben a tényleges értéknek megfelelően kell az aktívákat és passzívákat feltüntetni. Idegen valutákra vonatkoztatva, ez annyit jelent, hogy a valuták értékelése az érvényben levő hivatalos árfolyamon kell történi. Problémát képez az a kérdés, hogy az 1935 december 31-én lezárt mérlegekben milyen kurzuson számíták át a valutákat. Komplikálja a kérdést, hogy a központi adóügyi bizottság 1933-ban oly értelmű döntést hozott, mely szerint valutavesztések a mérlegben nem tüntethetők fel és csak oly esetekben ismeri el a fisco a valutadifferenciából származó veszteségeket, ha a vonatkozó valuta a veszteséges árfolyamon ki is lett fizetve. Az Ugir beadványt fordult a pénzügyminisztériumhoz, amelyben kéri, hogy rendelkezleg engedélyezzék, hogy a mérlegek készítésénél a hivatalos árfolyamon a hivatalos felárrel együtt számíthassák át a vállalatok az idegen pénzbenben fennálló tartozásaikat. A minisztérium még nem adott választ a beadványra.

A mai ember lexikonja

A történet, amelyet itt elmondunk, régi ismeretlen, szimbolista francia szerzőtől való.

Egy jeles diák, aki minden tudományban kitüntette magát, miután befejezte tanulmányait, ha mincként éjszakkat virrasztott végig tanárának hatalmas könyvtárában, a nagy tudásu mester kivételes engedélyével. A lázas kutatásban eltöltött harminckét éjszakán át nem volt más társa csak a csönd és azok a szellemek, amelyek láthatatlan szárnyakkal ott lebegnek az alvó könyvek felett. A diák végiglapozott minden enciklopédiát és mindent megtalált, csak azt az egyetlen könyvet nem, amelyet keresett. Ezt a szót — az élet titkát — a harmincharmadik éjszaka rejtette magában, de a diáknak a harminckettedik napon el kellett hagynia a tudomány csarnokát. Az utolsó órákban szörnyű látomása támadt: fölzúgott képelete előtt meg-elevenedek a könyvek szellemek és egyszerre kiáltották a fillébe mindazt, amit addig végigolvasott. Szóbeliségük — mint későbbi feljegyzéseiben írja — rettenetes volt. De azt egyikük sem mondta ki, amit tudni akart és ami a következő, de soha el nem érhető éjszaka ködében borongott.

Ez a régi, kissé sejtelmes történet bizonyára hiával van a tárgyilagosságnak és az elfogulatlanságnak, mégis valahogyan ez bukkan fel az emlékezetben, amikor végiglapozzuk a Dante—Pantheon „Uj lexikon”-jának első kötetét, amelynek szerkesztői mintha átértékelt volna a régi francia diáknak a huszadik századba helyeztet panaszos tanulását. Mert ez a panasz sokkal idősebbnek ma, mint volt bármikor.

A ma embere is mintha zavartan volna a hatalmas nagy könyvek sokaságával szemben amelyekből a világ ügyeiben való tájékozottságnak legalább kere eit szeltné megszerezni. Tudja és érzi, hogy szüksége van a tudásra, melyet a nagy kötetek tartalmaznak, nem is megérskedik odáig, hogy valamennyit böbeszdünek tartsa, de úgy érzi, hogy nagy terjedelmük és magas árúk nincs arányban használhatóságukkal. Kétségelen, hogy ez az állítás nem mindenben igazságos, de mert egyre általánosabbá lesz, nem lehet észrevétlenül elhaladni mellette. Valahol hiba van. Hol? Az olvasóban? Lehetséges, de az olvasóhoz alkalmazkodni kell.

Nos, az „Uj lexikon”, ennek a lázasan élő türelmetlen, elfoglat, ideges és igazságtalan, de tudásra szomjas embernek a kezébe akar teljes értékű lexikont adni. Maga elé tűzött feladatát, mint az előttünk fekvő első kötetből látjuk, az egye len helyes módon igyekszik megoldani: tulajdonképpen nem tesz engedményt az olvasó számára, csak fölösleges tehetől kiméli meg, nem takarékoskodik az ismeretterjesztéssel, csak olyan egyszerű és világos formákat keres, amelyekkel a legkönnyebben és a legrövidebb idő alatt megérteheti magát. Az ősi hibát akarja kiküszöbözni és sürített tartalmában a régi böbeszdüséggel szemben majdnem szofistikar lesz abban a dicséretes érteemben, hogy minden szava fontos, mert egye len fölösleges betűt sem akar leírni.

Ezek a tömören, világosan elmondott és népsze únyelven tartott ismertetések, amelyeket jeles írók és szakemberek írtak és tudományos egyesületek vizsgáltak felül, sokszor feveszik a versenyt a legérdekesebb olvasmányokkal. És ami talán a legfontosabb: mindez a mai tudományt adja, a rádió, a vitaminok és hormonok korszakának tudományát.

Egészben véve: a 8 kötetes lexikon, amely a Dante és Pantheon kiadók közös kiadásában jelenik meg, ha mindvégig olyan lesz, mint amilyenek az első rész után ígérkezik, eddig szinte megoldhatatlannak látszó kérdésekre ad választ. Mindenekelőtt erre a kérdésre: hogyan lehet megoldani azt, hogy az új magyar lexikon rövid legyen és semmi sem hiányozzék belőle, tartalmában, kiállításban kitűnő és árban mégis hozzáférhetően olcsó legyen?

Szerkesztői üzenetek

Argentinn. Ha a kivándorlás alkalmával nem adtak hiteles nyilatkozatot arról, hogy állampolgárságukról lemondanak, tíz éven belül állampolgárságuk megmarad.

A lik süly

A Patria fe engo

Cluj, február 8. száma feltűnően ke kormányt gazdaság teljesen a német áttolni Romániát, mat lett” a címe a kezöképpen hangzi

Nem is nagyon berális kormányzást fel, melyeknek hosszú sorozata hiánya bujik elő és nak programjától vélemény nyílt meg véleménynek pedig sége, rá, hogy mert ebben megak általt életbeléptet

Holott egész sere visszaélés történt, egzisztenciájához gyonát a panamák ez különböző törvédevi-atörvény idézt lej védelmére hozta hősök kitermelése vlescu, Dumitrescu, Moldovanu, stb. akcsátó intéztünk, hírnevét és presztiz a külföldön.

Elő Senkisé megfogja Nationala deviza-ügnek volt döntő szel volt pénzügyminiszta megvilágította, egyetlen egy ország ket: Németországnak 850 millió lejt metországból irányt árunknak 50 százalé a mérlegelésénél a latba, az a körülmér mézeszetesen a mai l vezetőt Románia „zette az összes volt hát Franciaországot és Hollandiát.

Csak Németországnak má

Es mindez ugyanakkor Gestapo intenzív prunk, aláíva az állk olyan időben, amikor a kormánytán Párizsba köjöhísemű hitelező hogy sziveskedjen az adós

hogy könnyítsék me tétét és hogy szállít

Természetesen m tünkre való átlátszó a Franciaország és hetetlen kapcsolatok vonatkozásal arra a lyl a testvérnépnek mán néppel szemben Közelkelet kapujában cíó védője, mert h Franciaországnak a hát minden eszközt a történelem és fan megindításra és a m

Ugyanakkor azonb munk negy Torquem védőfalat épít a liber közé Octavian Goga ből, akik csak a berli ottani parancokat te lescu Struga valóság reskedelmi utazójáv nagy ügyességgel, d nül Németországnak got. Beck lengyel kül követi ezzel, aki min ban kiderül, elefeite szág jórét a francie cia áldozatok szülött

MEGNYILT
SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R. T.
lakberendezési
KIÁLLITÁSA
Targu-Muresen
30 ragyogó interieur, 30 lakás-berendezési probléma tökéletes megoldása

Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mintárait. Akadályoztatás esé én a cég szivesen küldi ki megbízottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

ember onja

A liberálisok Németország gyármatává súlyesztették Romániát — állapítja meg az ellenzéki sajtó

A Patria feltűnést kelto cikke a kormány gazdasági politikája ellen. Mig Párizsban engedményeket koldul, addig a devizák kifizetésénél Nemetszozgot részesiti előnyben a kormány

Cluj, február 8. A Patria szombat déli száma feltűnést kelto cikkében támadja a kormány gazdasági politikája miatt, mely teljesen a német érdekszférába igyekszik áttolni Romániát. „Románia német gyármat lett” a címe a cikknek, mely a következőképpen hangzik: Nem is nagyon ritka időközönben a liberális kormányzás olyan talyogokat fakaszt fel, melyekből a törvénytelen-égeknek hosszú sorozata, a jóízlesnek teljes hiánya bujik elő és ezek a történelmi pártnak programjától való eltérését és a közvélemény nyílt megértését jelenti. A közvéleménynek pedig most nincsen lehetősége, rá, hogy megfelelően tiltakozzék, mert ebben megakadályozzák a kormány által életbeléptetett rendkívüli állapotok.

Holott egész sereg gazdasági természetű visszaélés történt, amely mindannyiunk egzisztenciájához van köve. Az ország vagyónát a panamak sorozata csökkentti és ez különböző törvények, mint például a deviatörvény idézte elő. Ezt a törvényt a lej védelmére hozták és eredménye olyan hősök kitermelése volt, mint Nacht, Vasilescu, Dumitrescu, Toni Iliescu, Leonte Moldovanu, stb. akik nemcsak pénzkibocsátó intézetünket, hanem az ország jóhírnevét és presztizsét is kompromittálták a külföldön.

Előnyöket Németországnak Senkism fogja elhinni, hogy a Banca Nationala deviza-ügyeiben csak a véletlennek volt döntő szerepe. Virgil Madgearu volt pénzügyminiszter minapi nyilatkozata megvilágította, hogy a devizapolitika egyetlen egy országnak biztosított előnyöket: Németországnak, amelynek egymilliórd 850 millió lejt fizettek ki, ami a Németországból irányuló 1934-es exportárunknak 50 százalékát képezi. Ami ennek a mérlegelésénél a legsúlyosabban esik latba, az a körülmény, hogy Románia, természetesen a mai liberális kormány által vezetett Románia „törvényes” módon kezelle az összes volt szövetségeseiket, tehát Franciaországot, Angliát, Belgiumot és Hollandiát.

Csak Németország örülhetett kedvezményeknek.

Es mindez ugyanakkor történt, midőn a Gestapo intenzív propagandát fejt ki nálunk, aláátva az állam alapjait, de főként olyan időben,

amikor a kormányak a fele ugyszólván Párizsba költözött és a francia jóhiszemű hitelezőktől könyörgi ki, hogy sziveskedjenek valamit engedni az adósságokból,

hogy könnyítsék meg az évi kvóták fizetését és hogy szállítsák le a kamatot.

Természetesen mindez a latin eredetűnkre való átlátszó célzásokkal történt, a Franciaország és Románia közötti törhetetlen kapcsolatokra való utalással, hivatkozással arra a gondoskodásra, amelylyel a testvérnépnek kell viseltetnie a román néppel szemben. Mert a román nép a Közéleket kapujában az európai civilizáció védője, mert hű szövetségese volt Franciaországnak a világháboru alatt, tehát minden eszközt felhasználnak, amit a történelem és fantázia kihasználhat a megindításra és a meggyőzésre.

Beck nyomdokaiban Ugyanakkor azonban belügyminisztériumunk nagy Torquemesadája alias Inculét védőfelat épít a liberális párt és az ország közö Octavian Goga nemzeti keresztényeiből, akik csak a berlini alapokból élnek és ottani paranczokat teljesítenek, sőt Manolescu Strunga valósággal Németország kereskedelmi utazójává c apott fel, hogy nagy ügyességgel, de egészen érthetetlenül Németország karjaiba hajtsa az országot. Beck lengyel külügyminiszter példáját követi ezzel, aki mint ahogy már ez valóban kiderült, elfelejtette, hogy Lengyelország jórészt a francia diplomácia és francia áldozatok szülötte.

A Németország számára megteremtett közgazdasági előny-rendszer a mi számunkra — írja a Patria — az igazi veszlejt jelenti. Vajjon a liberális párt egészen elfelejtette, hogy mit juttatott volna nekünk a német nagyvezérkar, ha a békét, nem Versaillesben, hanem Berlinben kötötték volna meg. Elfelejtette volna vajjon a régi német „Drang nach Osten”, mely Románián keresztül épített széles

országutja jelentene a német terjeszkedés utjában és elfelejtette-e vajjon a háboru alatt elviselt szenvedésünket?

Valószínűleg büzlik valami Dániában, hogy ilyen dolgok történhetnek nálunk.

A Patria azzal fejezi be feltűnő érdekességű cikkét, hogy a kormány a párizsi tárgyalások befejezésekor valószínűleg le fogja vonni ennek a szerencsétlen politikának a konzekvenciáit.

Az afganisztáni galut szörnyűségei

Kis Németország a Keleten: zsidók nem perelhetnek mohamedánokat. Még az országot sem szabad elhagynok, mert a kormány el akarja kobozni vagyonukat

Jeruzsálem, február 8. Afganisztánból az ottani zsidók helyzetéről rendkívül szomorú hírek érkeznek Palesztinába. Minden jel arra mutat, hogy újabb zsidóellenes hullám csapott fel ott, melynek még az eddigieknél is súlyosabb hatása van a zsidóság életére.

Mióta a vidéki városokban a zsidóság életét lehetetlenné tették, a zsidók Kabulba, az ország fővárosába koncentráltak. A zsidóknak csak egészen jelentéktelen száma lakik a kisebb afganisztáni városokban, de itt a zsidó élet és vagyon ugyszólván a lakosság kénye-kedvének van kitéve. A hatóságok a zsidó panaszokat nem is veszik tudomásul és a mohamedánok, akik biztosak büntetlenségükben, a zsidókat vagyonuk utolsó maradványaitól is

megfosztják. Kainow városában történt egy eset, amikor egy zsidó paraszt tett egy mohamedán polgárlársa ellen, mert nem fizette meg garantált adósságát. A bíróság erre egészen fantasztikus ítéletet hozott: megítélte a mohamedán javára azt az összeget, amellyel a mohamedán tartozott a zsidónak és a zsidót börtönbüntetésre ítélte.

Rövid idő múlva a zsidó meghalt.

A legtragikusabb azonban, hogy az afganisztáni zsidóknak semmi lehetősége nincs az országot elhagyni, mert az afganisztáni kormány egyáltalában nem engedti ki őket. A perza konzul vonakodik a zsidóknak Perzsián keresztül való utazási vizumot adni és így a zsidók még titokban sem tudják elhagyni az országot.

SELECT MOZGÓ Ma utoljára: SELECT MOZGÓ Az eszményi asszony Ízserepekben: CHARLES BOYER, KATHERINE HEPBURN Hétfői kezdettel: STAN és BRAN legújabb szenzációs vigjátéka: A két skót

Huszonnégy órai nyomozás után ellogta a rendörség a 141.000 lejes betörés tettesét

Cluj, február 8. (Az Uj Kelet tud.) Mint tegnapi számunkban részletesen jelentettük, Nemes János, Cluj, Cal. Reg. Carol 151 szám alatti autógarázs és mechanikus műhely tulajdonosának irodájából ismeretlen tettesek 141,000 lejt lopnak el.

A nyomozás irányítását a rendörség bírlügyi osztálya Nagy Gábor és Diosan Nichita detektivekre bízta, akik — mint jelentettük — még a csütörtökről péntekre viradó éjjel őrizetbe veték Nagy István segédmunkást, aki a betörést felfedezte, pénteken délelőt pedig kihallgatásra idézték be a műhely három mechanikussegédjét.

A négy ember kihallgatása pénteken egész nap és egész éjjel folyt. Még az esti órákban két segédet szabadlábra helyeztek, az egyik segéd, Sámborca Nicolae és Nagy István azonban továbbra is őrizetben maradtak. Nagy Istvánnak a kihallgatások folyamán sikerült teljesen pontos és megbízható alibit bizonyítania úgy, hogy szombaton hajnalban ő is elhagyhatta a rendörséget Sámborcan azonban nem tudta pontosan igazolni, hogy délután öt órától — amikor a műhelyből eltávozott — este 9-ig hol tartózkodott.

A detektívek abban az irányban folytatták a nyomozást, hogy megállapítsák, kik a barátai Sámborcának? Sikerült megállapítani, hogy legjobb barátja egy postás, aki Minerva-ucca 4 szám alatt lakik. A detektívek megjelentek a postás lakásán, kihallgatták arra

vonatkozólag, hogy tudja-e mit csinált Sámborcan szombaton délután? A postás ezt nem tudta, de elmondotta, hogy

szombat este 10 óra tájban barátja a lakására jött és megkérte, hogy egy vas-kazettát tegyen el neki, mert ő nem tudja, hol tartani.

A detektívek elvették a vas-kazettát, amelyről rögtön megállapították, hogy azonos az ellopott pénzesládával.

Felnyitották és megállapították, hogy a pénz hiánytalanul meg van benne.

Sámborcán ezután újabb vallás alá fogták — és ekkor a terhelő bizonyítékok súlya alatt — be is vallotta a lopást. Ezzel a helyszínrre mentek ki az elfogott tolvajjal a detektívek és a büntény rekonstruálása alkalmával megállapították, hogy

a tettes álkulccsal hatolt be az irodába, a fiókot pedig annak sejtáj kulcsával nyitotta ki,

ugyanis tudta, hol tartják. Az a tény, hogy a mechanikussegéd álkulcsot készített az irodában való behatoláshoz, súlyosítja a helyzetet, mert így tettét beírásnak fogják minősíteni.

Nemes János garáztulajdonosnak ma délután a rendörséggel visszatdtk a pénzt tartalmazó kazettát. A nyomozást vezető detektívek 10 ezer lej prémiumot kaptak a megkezdett pénzből.

Énekes madár

Tamási Aron székely népi játéknak bemutatója a Magyar Színházban.

Az „Énekes madár”, színpadi vonatkozásban, bizonytalan műfaj. Realista, sőt naturalista ember. és műfajfestéssel kezdődik a má: az első felvonás végén a mesejék hangulatába és szimbolikájába csap át, hogy a végén cselekménye a költői fantázia szabad csapongásában vesszen el.

Ha azonban eltekintünk a műfaj bizonytalanságától és a szimbolomokba öltözködő, finom tendenciáktól: el kell ismernünk, hogy az „Énekes madár” igazi költő munkája, aki az élmények gazdagsága, a kissé pesszimista emberlátás prózai kö ötségein túl — az érzelem és fantázia magas régióiba tud emelkedni.

Egyébként az „Énekes madár” nem mentes bizonyos reminiscenciáktól. A „János vitéz” naiv bája, a Hamupipóke mesekincs kétségtelenül hatott — ha öntudatlanul is — a szerzőre.

Ez azonban korán sem hiba, mert a szerző egyénisége, meleg szívének dobbanása áttör a reminiscenciákon és költői egységbe és eredetiségbe fogja a mesejáték néha lazán tapadó motívumait.

Tamási Aron darabjának legfőbb értéke dialógusainak páratlan erőteljességében, hasonlatának friss ragyogásában és humorának nemességében csúcsosodik ki.

Hibája, hogy bár paraszti — székely paraszti figurákat mozgat: a folklorén és a nyelvezet váoban falusi zamatján kívül — ezek a paraszti figurák csaknem városi szendélyeket, városi ravaszsgot szóialtatnak meg.

Költői ereje inkább szimbólumaiban, megható és meghatott elvonatkozatottságaiban, képeinek túlradó csillogásában nyilatkozik meg.

A fiatalság, a szeretet, a jóság himnusza hallszik ki darabjának legszebb jeleneteiből: a gonoszság veresége. Derülőtt finlése (z. mely a költő tisztult és emelkedett életszemléletét tükrözi.

A bemutatónak, mely nagy és lelkes közönség nézett végig, osztatlan, komoly sikere volt.

A darab komoly értékein kívül a rendezésnek, a színészek egyszerű teljesítményeinek és jó összejátékának is nagy része volt a sikerben.

Kádár Imre, a darab rendezője nagyon szép, nagyon értékes munkát végzett, valóságos hangszerele a darabot. Teljes mértékben kihasználta a mesejáték-nyújtotta lehetőségeket és kitűnően tette megfoghatóvá, érzékelhetővé a darab alig megfogható költői elemeit. Te. mézesetesen nagyban segítségére voltak Kóós Károly artisztikus diszletei, a színészek egyre izmosodó kvalitásai, a zenei aláfésesek, a székely dalmotívumok határossága.

A bemutató fénypontja ezuttt: is Fényes Alice alakítása volt, aki a kis, szerelmes székely leány úde báját, tiszta szerelmét lelke legmélyéből feltörő hangokkal, tette elhíne, tövé és elragadóvá. M. tó partnere volt Kovács Gy. gy közvetlenségével, elementáris és nem megjátszott fiatalságával, úde mókázó kelvével.

A két gonosz, öregedő, szerelemkés nővér szerepében ugy Solyosán Magda, mint Kőszegi Margit pompásak, élettől duzzadóak voltak, teljes egészében realizálták a szerző elképzelését. A két ravasz, komikus és egyben forrón, naturalisan szerelmes széke'y góbbét Tompa Pufi és Balázs Samu személyesítették meg feledhetetlenül, kvalitásai legjavával. Különösen Tompa volt elemében, akinek egyéniségére és alakjára valóban rá volt szabva a szerepe.

Alig pár szavas szerepében is a megszokottan nagyszerűt nyújtotta. Tóth Elek, a ki. tünő Károlyi Leona, a mindig ha'asos Csóka József. A sirató asszonyok komikus figuráit Miklóssy Margit, Benes Ilona és Oszpán Flóra elevenítették meg kitűnően.

A darab kísérőzenéje Ránky Gy. gy figyelememeltő műve. A zenekart Schreiber Alajos vezényelte rátermetten. A technikai kiállítás Rajnai Sándor buzgalmát és hozzáértését dicséri. A II. felvonás stílizált, mesejátékba illő diszleteit Fülöp Zoltán és Rudas Klára tervezték.

Itt jegyezzük meg, hogy Gondos Magdolna sze. epét második szereposztásban Wojtiszky Elvira, a színház fiatal és tehetséges szubrettje fogja játszani, akinek alakításához ugy színházi, mint a közönség körében nagy reményeket fűznek.

Az előadás után a szerző tiszteletére a Színpártoló Egyesület és a Helikon rendezésében bankett volt amelyen a szerző barátai és tisztelői vettek részt. A banketten több pohárköszöntő hangzott, amelyek a szerző embei és írói értékét méltatták. (8. 1.)

üzenetek

...alkalmával ...arról, hogy ...tíz éven ...marad.

IMEDIA L'OREAL Párizsi cég HAJFESTÉK-je a legőszletesebb és legújabb Minden drogeriában és jobb női fodrásznál kapható!

Vándorutra indul a Népszövetség

Genf, február 8. Amint közelebbről meg-
irtuk, a Népszövetség legutóbbi tanácsülésén
Ké. állam, Románia és Portugália képviselői
hívták meg a tanácsot, hogy legközelebbi ülés-
eit Bucarestben, illetőleg Lisszabonban tart-
sák meg. Bécs már régebben meghívta a ta-
nácsot, hogy az osztrák továbbos falai között
üljön össze. Most ezt a régebbi meghívást is
megbeszélések a megbeszéléseken Ausztria
genfi megbízottjai is résztvettek.

A népszövetségi alapokmány határozottan
kimondja, hogy a tanács nemcsak Genfben
ülésezhetik. Annak idején ezt az inézkedést
azzal a szándékkal iktatták be az alap-
okmányba, hogy ezzel egyrészt: az illető tag-
államnak használjanak, másrészt hogy a
népszövetségi gondolatot ilyen módon is néps-
szélesítsék. Elméletileg tehát a tervek meg-
valósulásának nincsenek akadályai. Hozzá-
járul a kérdés aktuálisvá válásához, hogy a
Népszövetség új palotájában a nagy ülés-
terem munkálatai még meglehetősen kezdeti
stádiumban vannak. A titkárság, amely az
épület körülbelül egyharmadát foglalja el és
a könyvtár előrelátólag már a közeli he-
tekben elkészülnek, de az egyes államok kül-
döttségeinek helyiségei még messze vannak
attól, hogy megindulhasson a munka bennük.

Genfi tudósítók értesülése szerint a májusi
tanácsülést még Genfben tartják, de a kö-
vetkező három tanácsülés sorrendben: Lissza-
banban, Bucarestben és Bécsben lesz.

Három kiváló népszövetségi diplomata a nyil-
latkozását közölik az érdekes kétsérről.

Ne csak Genfben lássák...
Vasconcellos, Portugália népszövetségi meg-
bizottja, a tizennyolcas bizottság elnöke a kö-
vetkezőket mondta:

Portugália nem önző indokokból tette
azt a javaslatot, hogy a tanács Lisszabonban
tartsa egyik következő ülését. Ellenkezőleg,
nem kérdéses, hogy a terv megvalósulása
jelentékeny pénzbe fog keletni a portugál
kormányknak. Ezzel szemben azonban az a
véleményem, hogy egy ilyen vendégszereplés
a lehető legjobb népszövetségi propaganda.
Rendkívül fontos, hogy ne csak Genfben lás-
sák, hogyan dolgozik a Népszövetség. Amel-
lett az öröm mellett, hogy a Népszövetség
küldöttségeit országunkban üdvözölhessük,
elsősorban ez volt a legfontosabb oka meg-
hívásunknak.

Constantin Antonide, Románia állandó
népszövetségi követe is nyilatkozott Romá-
nia meghívásáról:

Románia azt javasolta a tanácsülésen,
hogy a tanács egyik közelebbi ülését Bucu-
restben tartsa. Noha kevés kilátás van arra,
hogy már a legközelebbi tanácsülésre a terv
megvalósuljon, önműnkét fejezzük ki amiatt,
hogy a tanácsot egyik későbbi ülészkra or-
szágunkban üdvözölhetjük. Két dolgot tartok
ebből a szempontból fontosnak: az egyes né-
peknek közvetlen közelről kell megismerniük
a Népszövetség munkáját s végül a népszö-
vetségi kiküldötteknek is közvetlen közelről
kell megismerniük az egyes országokat.
Genfnek nem esik kára azáltal, hogyha egy-
néhány tanácsülés nem a Lac Léman partján
lesz. Ellenkezőleg, a népszövetségi gondolat
igazi szolgálata megkívánja ennek a gondo-
latnak más államokban való erőteljes át-
plántását is. Ezzel a Népszövetség nem lesz
hülsen Genfhez, ellenkezőleg, Genf üzenetét
viszik el más államokba.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, február 9.

Bucaresti. 17: Macache zenekar. 18:15:
Jazz. 21: Ka.ének. 21:45: Rádiózenekar. —
22:55: Hírek.
Budapest. 9:30: Hírek. 12:30: Cigányzene.
14: Hanglemezek. 15:50: Fuvószene. 23: Jazz.
Bécs. 17:30: Tarka est. 20: Merkel szoprán
nagy mesterek ismerelne dalait adja elő.
Belgrád. 18: Népdák.
Brinn. 17:50: Mozart: Va ázfuvola, opera.
Brüsszel. 19:30: Romantikus dalok. 22:05:
Szórakoztató zene.
Droitwich. 18:30: Szimfónikus lemezek. —
20:20: Luggia cseillőművész játék. — 23:
Katonazene.
Hilversum. 19:55: Beethoven: C-dur zongor-
a és zenekari verseny. 20:45: Szórakoztató
zene.
Oslo. 19:30: Rádiózenekar.
Párizs. 16: Hangverseny.
Pága. 12:20: Tok zenekar ének. és he-
gedűszólóval.
Róma. 17: Szimfónikus hangverseny.

Hétfő, február 10.

Bucaresti. 17:15: Rádiózenekar. 19:15: Le-
mezek. 20:30: Szarvas vonósnyegyes. 21:10:

Enekészőlő. 21:45: Schrammel-zene. — 22:15:
Vendégülő zene. 22:45: Hírek.
Budapest. 6:45: Torna, uőána hanglemezek.
10: Hírek. 12:05: Hanglemezek. 12:30: Hírek.
17: Cigányzene. 18:20: Dr Szedő Miklós éne-
kel. 19:30: Az Operaház tagjaiból alakult
zenekar. 21:55: Szalonzene. 23:10: Cigány-
zene.

Bécs. 20: Liszt emlékülőnőp, Weingartner
Felix vezényletével.
Droitwich. 21: Tarka dalest.
Brüsszel. 21: Olaszországról szóló zene.
Róma. 20:35: Szimfónikus hangverseny.
Stockholm. 22: Szórakoztató zene.

SZÍNHÁZ-FILM

Vasárnapi előadások a színházban

Ma, vasárnap három előadás lesz a szin-
házban. Délután 3 órakor az Őnagysága nem
hajlandó c. operett kerül színre, olcsó hely-
árrakkal, 6 órakor Kálmán Imre nagy siker-

rel felújított Marica grófnője van műsoron
harmadszor, míg este ugyancsak harmadik
előadása lesz Tamási Aron nagyhatású szé-
kely népies színdarabjának, az Enekes madár-

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: Őnagysága nem hajlandó.
(Olcsó helyárrakkal.) — D. u. 6: Marica
grófnő. (Harmadszor.) — Este 9: Ene-
kes madár. (Harmadszor.)

Vasárnap délután 6: Marica grófnő. (Har-
madszor.)

Vasárnap este 9: Enekes madár. (Harmad-
szor.)

Hétfő, fél 9: Marica grófnő. (Negyedszer.)

Kedd, fél 9: Enekes madár. (Negyedszer.)

Szerda, fél 9: Bohózat egy párizsi szállodá-
ban. (Kovács György vendégfelleptével.
Sándor Stefi, Stefanidesz III, Ihsász Ala-
dár, Jenei János, Csóka József, Balázs
Samu és Rajnai Sándor felleptével. Csak
felöltötteknek. Bérletszűnetben. A pre-
mierbérlet helyett kedd déli 1 óráig fenn-
tartja a pénztár.)

Csütörtök, fél 9: Bohózat egy párizsi szálló-
dában. Csak felnőtteknek! (Másonszor.)
Péntek, fél 9: Eszeryós király. (Fodor László
és Ralph Benatzki páratlan sikerű ope-
rettje, a budapesti szezon legnagyobb
sikere. Rendező Gróf László; Solymosán
Magda, Sándor Stefi, Stefanidesz III,
Gróf László, Jenei János, Tompa Sándor,
Borovszky Oszkár, Ihsász Aladár, Csóka
József, Tóth Elek, stb. felleptével. Pre-
mier bérlet 22. szám.)

ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, február 9-én matiné: Pillangó-
kisasszony. (Pia Iggyval.)

Hétfőn, február 10-én: Turandot.
Szerdán, február 12-én: Rigoletto.

APRÓHIRDETÉSEK

Sorsjegyképviselők kerestetőnek Erdély vá-
rosaiban. „Economia” Colectura principala
Loteriei de Stat, C.uj, Piața Unirii 23.

Tisztviselőnő vagy egyedülálló urihölgy lak-
kást, esetleg teljes ellátást kaphat özvegy
urianszony kétszobás teljes komfortos laká-
sában. Cim a kiadóban.

Női és férfi fehérméltvárrást, kelengye-
készítést a legszebb kivitelben vállal özv.
Berkovitsná, Str. Legiune Ardeleană 5.

Urindó lakást, esetleg teljes ellátást kaphat
uri családnál, a belvárosban, keres házban.
„Kellemes otthon” jelgére a kiadóba.

Komoly, intelligens gyermektelen özvegy
urindó, némi hozománnyal, férjhez menne 45-
50 éves, vallásos, biztos egzisztenciájú uri-
emberhez. „Hit, remény, szeretet” jelgére a
kiadóba.

Két kézi szövőszék olcsón eladó. Cim a
kiadóban.

Szép komplett, keveset használt süét
tölgfaebédő-berendezés olcsón eladó. Str.
Biserica 3.

Keresek azonnaira önálló vallásos szakács-
nőt. Trei'el Izidorő Alba-Iulia.

Jókarban levő írógép eladó. Cim a kiadó-
ban.

Főjhez adnám 28 éves elvált leányomat
iszr. fogovoshoz, ki megyesézhelyen telele-
pedése által fényes megélhetést talál. Be-
rendezett urlakással és hozománnyal rendel-
kezik. Ajánlatokat „Fogorvos” jelgére a ki-
adóba.

Jókarban levő Dogolót megvételre keresek.
Cim a kiadóban.

Kiadó 1936 május 1-re raktári céira, ma-
gas, 30 m. hosszú, 8 m. széles pince. „Regal”
kávéház, Cluj, C. Reg. Ferdinand 34.

Pénteken, február 14-én: A varázsfuvola.
Szombaton, február 15-én iskolai matiné: A
cozial leány.

Vasárnap, február 16-án este: Turandot.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap szenzációs premier: Abdul
Hamid. Főszerepekben: Fritz Kortner
Nils Asther. Kelet hatalmas, vérengző
szarnokának kettős élete, háremének ti-
tokzatossága elevenedik fel előttünk eb-
ben a világsikerű slágerfilmben. U.
Journal. Délután 3 óras előadáson hely-
árrak: Balkon 17+3 lej, földszint 20+3
lej, délután 5 óráól: Földszint 17+3 lej,
és 27+3 lej, balkon 22+3 lej.

Jön: A boldogság. Fősz.: Charles Boyer és
Gaby Morley.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két világhírű hét sztárral: I. Haláira itélve
Meghaó dráma, Glark Gable, Myrna Loy,
W. Powell. II. Noel Caurard vigjátéka fil-
men: Szeszűyes asszonyok. Norma Shea-
rer, Robert Montgomery, Reginald Denny,
Una Merkel. Helyárrak: 9 és 13 lej. Kez-
dete: 3, 6 és 9 órakor.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap: Vasgyáros. Öhmet világhírű re-
génye. Főszerepekben: Henry Rolland és
Gaby Morlay. II. Az abesszin háború.
III. Szines Sili Simfonic. IV. Híradók és
Micky Mauss. Előadások: 3, 6 és 9-kor.

Vegyen a termelőtől! Blondel-rámák, mo-
dern fém-rámák nagy választékban. Kép-
keretek szakszerű javítása: „Pax”, Cluj, Ca-
lea Victoriei 6.

Subdivizionar már 250.— lejért is részve-
het az Állami Osztályorszájáték február 15-iki
203 millió sorsolásán, „Economia” főelárusí-
tó, Cluj, Piața Unirii 23.

Butorozott szobát, fürdőszoba használattal,
esetleg ellátással keresek febr. 15-re. Aján-
latok Leszámitoló Bankhoz, Piața Unirii 29.

8
KÖTETES
EGYETEMES
LEXIKON
Ára kötetenként 475 lei

DANTE—PANTHEON KIADÁS

Kivágva és kitöltve még ma adja fel
levelezőlapra ragasztva vagy borítékban

Dante Könyvkiadó, Budapest VI., 6-u. 27.
Kérem az Uj Lexikon illusztrát ismerteté-
sét alanti címre ingyen megküldeni. Ez-
zel semlyen kötelezettséget sem vállaltam
Név:
Foglalkozás:
Cím:

AZ E
W
HIVAT
A cio

A zsidó állampe-
vizionista sajóban
jelennek meg a W
ban rendszerint t
ret nélküli, egyok
diktál, úgy, hogy
re. Más azonban
vető fejtegetések
Neue Welt jecem
cikket Dr. Rachel
ellenveések hangza
arra, hogy tárgyal
már Wizo-köböken
amelyeket azonban
kell beszélnünk.
A cikkirő azt állít
pikus asszonykubb
ismeretes, a Wizo
raion of Women Z
Ireland-ből és jog
vés ellen. Ehhez cs
ban már korábban
szervezetek, melyek
idejében alakult meg
gotált a Wizo meg-
cionista szervezetek
minden külön tart
Elvitathatlán érde
maganak azáltal, —
zónos és a szerveze
létszámok nem is ig
szeszűve felszívta m
esetben „a cionizm
még nem cionista e
ugyanvezett „kultúr
ben a Palesztináért
szonyszervezetekben
cionizmus felé a cion
vezetésbe való beolv
tet a perifériáról a z
központra felé. A vil
zetben tarának má
ról, cionizmusról, zsid
tikáról. Mjdnem mind
majdnem mindenütt
véssé szoros kaposok
ország cionista szer
Palesztináért végzett
nyeit, tehát azt a nevé
vezetünk nemcsak me
tási, hanem szociális e
végez, csak az nevez
igen kevésbé ismeri
vagy pedig az, aki ug
fálni a Nemzeti Alapo
Az említett cikk sze
lyez arra a „févura”,
került, hogy nem „poit
„Tudatosan nevelnek
ariztokráciát. A zsidó
gei inifferensek már
népnek ezen sorodón
minden erőnkkel össze
gyon veszedelmes dol
gondosan elzárni a nem
Természetes, hogy
van szó; éppenhogy e
többet használna em
ha a zsidó asszony is
vadna abban a pátpo
amely nemcsak a cion
szervezeteket?) ragad
magában Eric Jiszre
Hiszen nem is arról va
suk a Wizot a pártzen
ségének három nagy e
mindenekelőtt azt, hogy
keretén belül, ugy E.e
ban legalább egy platt
záró ag mindeneségy er
kíható képességei jönn
politikai hovatarozand
hogy ilymódon lehetsé
zöb rétegek cionista as
lódási felület elkerülés
madszor: — és ezt küll
denki, aki ismeri Paesz
szony képezi a békítő h
vad harcában, hogy nem
törésre, hogy nem szake
ket egymáshoz fűző köte
ez igen gyak an előford
lenfelek között, akik egy
melyével szemben becsil

Blondel-rámák, mo-
választékban. Kép-
sa: „Pax”, Cluj, Ca-

— lejért is részve-
sajáték február 15-iki
„Economia” fôelárusi.

dôszoba használati,
febr. 15-re. Aján-
oz, Pista Unirii 29.

AZ ERDÉLYI

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

**A cionista asszonymozgalom
tévutjai?**

Válasz a „NEUE WELT”-nek

A zsidó állampárti (judenstaatsler) és re-
vizionista saájában utóbbi idôben támadások
jelennek meg a Wizo ellen, amelyeket azon-
ban rendszerint túlságosan lepos, szakisme-
ret nélküli, egyoldalú és átlátszó tendencia
jellel, úgy, hogy nem volt érdemes válaszolni
rá. Más azonban a helyzet azokkal az alap-
vetô fejtegetésekkel szemben, melyeket a
Neue Welt december 13-iki száma közöl. (A
cikket Dr. Rachel Offner jegyzi.) Itt olyan
ellenvételek hangzanak el, melyek érdemesek
arra, hogy tárgyaljunk róluk és amelyekről
már Wizo-közlönyben igen sokat vitakoztunk,
amelyeket azonban mindig újból és újból meg
kell beszélnünk.

A cikkirô azt állítja, hogy a Wizo „filantró-
pikus asszonykubokból” teremtôdött. Mint
ismeretes, a Wizo 1920-ban alakult a „Fede-
ration of Women Zionists for Gt. Britain und
Ireland”-bôl és joggal tiltakozik fenní fel-
rô ellen. Ehhez csatlakoztak a több ország-
ban már korábban létesült cionista asszony-
szervezetek, melyeknek egy része még Herzl
idejében alakult meg, de csak éppen hogy ve-
getált a Wizo megalakítása előtt, mert a
cionista szervezetek a csoportjait képezik
minden külön tartalom és célkitûzés nélkül.
Elvitathatatlan érdemeket szerzett a Wizo
mágnak azáltal, — ha ezzel kapcsolatban bi-
zonyos és a szervezet struktúráját érintô ne-
hezségek nem is igazhatók el, — hogy szük-
szesszive felszívta magába az addig legjobb
esetben „a cionizmussal szimpatizáló”, de
még nem cionista asszonyszervezeteket, az
ugynevezett „kulturgyesületeket”. Mindezek-
ben a Palesztinánál praktikusabban dolgozó asz-
szonyszervezetekben nagy lépés: jelentett a
cionizmus felé a cionista asszonyok világsszer-
vezetébe való beolvadás, jelentékeny lendület
a perifériáról a zsidó szociális élet központja felé. A világ összes Wizo-szerve-
zetében tartanak ma előadásokat Palesztináról,
cionizmusról, zsidó történelemről és poli-
tikáról. Mijéneked minderről tanulnak héberül,
majdnem mindenütt fennáll egy többé-ke-
vébbé szoros kapcsolat a Wizo és az illetô
ország cionista szervezete között. A Wizo
Palesztinánál végzett praktikus teljesítme-
nyeit, tehát azt a nevelô munkát, melyet szer-
vezetünk nemcsak mezôgazdasági és háztar-
tási, hanem szociális és egészségügyi tén is
végez, csak az nevezheti filantrópiának, aki
igen kevésbé ismeri a munka valódi lényét
vagy pedig az, aki ugyanígy akarja aposztro-
fálni a Nemzeti Alapok tevékenységét is.

Az említett cikk szerzôje kiüldôs sulyt he-
lyez arra a „lévélre”, melyre a Wizo azáltal
került, hogy nem „politizálja” az asszonyokat.
„Tudatosan nevelnek egy exkluzív szellemi
arisztokráciát. A zsidó asszonyok nagy töme-
gei illifferenek maradnak. Éppen a zsidó
népek ezen sorsdöntô idejében, amikor
minden erônkel össze kellene fogunk, na-
gyon veszedelmes dolog az asszonyokat ilyen
gondosan elzárni a nemzeti politikától.”
Természetes, hogy erônkel összefogásáról
van szó; éppenhogy errôl van szó! Vajjon
többet használna ennek a törekvésnek az,
ha a zsidó asszony is maradék nélkül felol-
vadna abban a pártpolitikai szenvedélyben,
amely nemcsak a cionista szervezetet (vagy
szervezeteket?) ragadja el, hanem sajnos,
magában Erec Jiszraélben is lábrakapott?
Hiszen nem is arról van szó, hogy távo tart-
suk a Wizo-t a pártszervezéstől. Pártfôlötti-
ségének három nagy eredményt kösszönhet:
mindenekelôtt azt, hogy a zsidó nemzeti élet
keretén belül, úgy Erecben, mint a galuth-
ban legalább egy platform létezik, ahol ki-
zárólag minden egyes erônkel az egész müre
kiható képességei jönnek tekintbe és nem
politikai hovatartozandósága. Másodszo-
gy hogy ilymódon lehetséges volt a legkülönbô-
zôbb rétegek cionista asszonyait minden sur-
lódási felület elkerülésével egyesíteni. Har-
madszor: — és ezt különösen kiemeli min-
denki, aki ismeri Pa-esz inát — hogy az asz-
szony képezi a békítő kapcsolatot a vélemények
vad harcában, hogy nem kerül a sor kenyér-
törésre, hogy nem szakadnak el az embere-
ket egymáshoz fûzô kötelékek, mint ahogyan
ez igen gyak an elfordul olyan politikai el-
lenfelek között, akik egybéként egymás sze-
mélyével szemben becsûléssel viseltetnek.

Hová lennénk, ha a Wizo is beleesne ebbe
a kardinális hibába, mely nemcsak a mi né-
pünknek, hanem korunk sok más nemzeténél
is tapasztalható? Csakis a pártfôlötti igaz-
ságosság — de a cionizmus összes kérdése-
ben magától értendô állásfoglalás — lehet
továbbra is ennek az eredményes és áldásos
asszonymunkának a vezércsillaga. Csak egy
olyan asszonnnyal tölthetjük meg az, ami
megtörtént Henriette Szold-dal, aki ugyan
nem tarozik a Wizohoz, de pártfôlötti,
hogy a luzerni kongresszuson Dr. Chaim
Weizmann azt mondotta róla: „A cionizmus
rózsákat szôrt az útjára”.

Nem a különbözô árnyalatok politikusi
hiányoznak népünkben leginkább és nem ép-
pen ezen a területen — ahol oly sok helye-
hozzátalan hibát lehet elkövetni — mutat-
kozik meg az asszony fôfeladata a cionizmus
keretén belül. A népet összegyûjteni és pél-
dák statulálása által, a közös munka érdeké-
ben barátságos kézfogásra bírni ôket — sok-
kal szeényebb, de annál jelentékenyebb fel-
adat. Azonban minden Wizo-nônek jogában
áll — ha erre hiva érez magában és ezt
semmiképpen nem szabad elvitatni tôle — sa-
ját frakciójában aktív, sôt vezetô szerepet
játssza, a politikai életben résztvenni. Igen
sok ilyen példát mutathatunk rá a Wizo-
asszonyok soraiban, ami általános tudott
dolog.

A cikkirô utolsó és talán legérdekesebb
a gumentuma az, hogy „a Wizo-ban végzett
aprotekos munkát öncellá tették és olyan fel-
adatokra korlátozták, melyek a „női mentali-
tásnak” megfelelnek. A Wizo-asszony mun-
kája egy másodrendû célra összpontosul és
szétforgácsolódik. Egyenesen kultusz: ünnek
abból, hogy minden lehetô célra pénzt gyûjt-
senek”. Hogy mit ért a cikkirô „minden le-
hető cél” alatt, azt nem lehet tisztán kivenni.
A Wizo mindenekelôtt saját a apjai javára
gyûjt, ebbôl teremti meg és tartja fenn pa-
lesztinai intézményeit. Itt talán lehetne némi
joggal azt mondani, hogy ha a Wizo semmi
egyebet nem tenne, minthogy saját alapjaira
gyûjt, túlságosan korlátozott munkatevéletet
választott magának. Ezzel szemben azonban
ki kel hangsúlyozzuk azt, hogy a Wizo
erôinek fejlesztése és tagjainak az egész
cionista ideológiában való elvitathatatlan be-
hatolása által nemcsak kulturális és nevelô
munkát végez, hanem lehetôségéhez képest
résztvesz az általános cionista kötelességek
teljesítésében. A KKL-nek nincsenek hûsége-
sebb munkatársai, mint a Wizo-asszonyok,
akik mindenütt tekintélyes kontingenst hoz-
nak fel, de nem azért, mintha a pénzügyi ést
öncellá tekintnék, hanem mert felfogták
a föld problémájának fontosságát és jelentô-
ségét. Igen sok országban épp így jelenté-
keny munkát végez a Wizo a Keren Hayesod
érdekében. Mindenütt megálálható a Wizo,
aho: egy általános cionista érdekû dolog ke-
resztülvitelé ôl van szó. A Wizo nem párt és
nem is akar az lenni. És ha az is volna, ak-
kor bizonyára csak saját frakciójának volna
szimpatikus és nem az ellenfele. A Wizo
a kiegyenlító, építô erô akar lenni, mely a
nép egyik részétô a másikhoz vezet és az
erôket nem szétválasztja, hanem egyesíti.

saját házacsában fogom találni, szép, nagy,
szellôs mûhelyben, ahol néhány legényrel dol-
gozhat — hogy is lehet, hogy egy ilyen
tüchig mester, mint maga, akinek még hozzá
olyan ügyes és derék felesége van — varrónô
és nagyon szépen dolgozik, ellátja a házat és
a kiskertet, a két gyermeket, (egy kisfiú és egy
kislány) legjobb tanuló az osztályban —
nem jut elôbbre?

Megmagyarázza nekem, hogy csak annyi
megrendelést tud fevelni, amennyinek egye-
dû eleget tud tenni, mert munkást nem kap.
Már minden lehetôt megpróbált, sôt akart hoz-
zatni hazulról, Ausztriából két legényt, de
ezek nem kapták meg a beutazási engedélyt.
Különböen is, tulkeves munkás van az ország-
ban. És így nem tud többet keresni, mintha
ô maga is más volna. Szerencse, hogy a fele-
sége is keres, mert különben gyakran nem
volna elég a pénz.

Mindenütt a régi nótá — tulkeves a mun-
kás.
Beáll a szûrkület, haza kell mennünk. Ha a
hold fejlön, csudálatosan világos lesz, ilyen
napokon egyáltalán nem gyújtják meg az uc-
cai lámpákat. Heil Kubenorg! Még néhány
percre felmeegyünk a lányomhoz, akinek el-
ragadó hazacsapja, hátul a kerámiai mûhely-
lyel, egy berlini építész nô müve, ma elha-
gyottan áll, mert a gyerekek Haifába mentek.
En egy könyvet akarok elhozni magamnak és
szerencsére nálam van a kulcs. Bemegyek a
konyhába, minden ragyog a tisztaságotól, egy
gusztusos kalács áll az asztalon, mellette egy
cédula, amit a derék lány, Tamara írt. Így
szól: „Kedves Arnold, mindent elkészíttem
és miután még volt idôm, süttöttem hoinpara
egy kalácsot. A levélhordó itt volt, a posta
Arnold írásztalán van. Tamara”.

A nyugatról jövô asszonyok majdnem
mindegyikének van egy kisegítôje, aki reggel
jön és este elmegy. „Kedves Arnold” — Itt
nem létezik Nagyságos asszony, Boldog or-
szág, ahol az asszonyok mind nõvérek és a
férfiak mind fivérek. Egymást néven szólít-
ják — ez így van rendben.

Mégegyszer: boldog ország. És továbbra
is jó szerencsét.
Binyamina, elutazás elôtt.

I. Keilner

IDYLL

Egy nap egy zsidó faluban

„Nagymama! Nagymama!
Mélyen el vagyok merülve érdekes köny-
vem olvasásában, de erre a hangra azonnal
kiugrom az ágyból, felkapom pongyolámot
és kinyitom az ajtót; a vendégszobában va-
gyok elhelyezve, mely a gazdasági épületben
van. Majdnem 7 óra, rendszerint ilyenkor
szoktam felkelni. Uri, hatéves urokám áll
kinn. Rövid nadrágja keményen feszül comb-
jain, a zsebek messzire eláulának.
„Salom fiam, vol ál már „rabolni”?
Szégyenlôsen nevet.
„Mondd csak, ma hányat viszel magaddal?
— kérdem — mond csak meg nyugodan,
nem veszem el tôle és nem is mondom meg
senkinek.”
„Hetet” — válaszolja becsûletesen.
Ezt a hét mandarin — legalábbis nagyobb-
részt meg reggeli elôtt és az iskolába fo-
gyaszja el.
Átmegek vele a hatalmas udvaron — de
nem szabad kézenfogom — és felmegyünk
a verandára. Ráphy, a kilencéves már ott ül
és „porridge”-é kanalazza; anyjuk mindket-
tôjüknek vajaskenyert készít az iskolába,
még elfogyaszják a grapefruit, amit any-
juk müvészeti szelétel fel és behint porcu-
kossal. Ugy, most felcsatolják hátukra az is-
kolatásukat, a nagy rajzfûzetet kézbeveszik, a
vonásót becsuk elôl és ôvbe — és most
elôre, az iskolába. Utközben találkoznak né-
hány pajásukkal, kik — miután messze lak-
nak — számáhatóan jönnek és így csoporto-
san érkeznek meg a szép iskolaépülethez.
Délben úgy rohannak fel a verandára, mint
az indiánok. Azaz helyesebben mondva, elôbb
leabszolválnak egy vizite: a gyümölcsösben,
ahol már mindegyiknek megvan a maga ked-
venc fája — ennek kövékzétében azután
igen keveset esznek ebédre. De különben is,
fôtt ételhez már nagyon meleg van, reggel
16—20, délben 24 fok. Csodaszép idô van,
mióta itt vagyok. Hát még a holdfényes, va-
rázsos éjjelek!
Ez a paradicsom!
Ebéd után az udvarba mennek, ahol már
erész csomó gyerek vár „fátzár” akarnak.
Köfelen ugrálnak, hintáznak, közbe-közbe
egy-egy virággyat áznak fel és igen gyak-
ran szaladgálnak ki a mandrinfához.
Egyszerre megjelenik egy arab négy órási
tevével, mindegyik tevé prók gyöngyökkel
szegélyezett, két gyöngyökkel kivarr: hom-

lokzalegot visel: meseszeeri látvány. Az ud-
var közepén hatalmas eperfa áll, ezt kezdik
legelni az állatok. De az arab megbökdösi és
a fôfelékeskerbe vezeti ôket, ahol graciózu-
san leélednek. Az arab kioldja a nehéz zsá-
kokat, melyek a hátukon vannak és tartalmu-
kat, a száraz trágyát, leereszt a földre. A de-
rök állatok ismét felemelkednek és elvonulnak
az ope fa árnyékába, ahol ismét hozzáfognak
az evéshez.
Miután az asszonyok kissé kipihenék ma-
gukat, megisszák a teát. A gyerekek vajas-
kenyeret kapnak. A nagyfiú hárdolgozatai
elkészítéséhez fog, nem tulnaggy lelkesedéssel.
Ma még egy bûntetésfeladat is van — mert
nevetett. Keserûen panaszodik, „Nem fogom
megesimálni — közli velem biza-mas —
tudod nagymama, a tamitónéni csak ilyen nagy
— és kezét kevéssel feje föl tarja — és egy
ekkor: bûntetésfeladatot ad fel nekem. Hát
mikor lovagoljak vagy futbalozzak? Na és
igazán nem nagy vétség, ha nevetek, mert
az egyik kislány valami nagyon komikusnak
mondott. Nem csinálom meg!”
Milyen emlékek élednek fel bennem! His-
tory repeats itself. Több mint negyedszáz-
ad elôt a fiu apja, akivel sétálni mentem,
panaszkodott, hogy a h'it'ant'n'ô „pikkal rá”,
mert nem tudta visszafojtani nevetését egyik
tanulóársa komikus feleletét fölött. „Hát az
iskola egy forház?” kérdezte felháborodva;
papa ilvesimért biztos nem bûntetne meg egy
tanulót! Errôl még vagyok gyôzôdve — de hát
akkor miért teszl meg ô?”
Egy órával késôbb, mikor kézimunkámmal
a verandán ülök, két ur jelenik meg. Két né-
met, a fiammal akarnak beszélni, az egyik
mémrök, a másik kurgvéd, Berlinbôl — mind-
ketten farmerek akarnak lenni. A fiam azon-
ban a narancsfacemeték nemestése céljából
kuta-ot' ill'evényére és az urak estére visze-
rre fognak jönni.
Sé álni megyünk, amugy is el kell mennünk
a szusztehez. Idén még nem voltam nála, de
két évvel elôtt egy pár elsôrangú cipôt ké-
szítet nekem. Kérdem hogy van, hogy van
a cipôk és csodálkozomnak azok kifeje-
zés: afölött, hogy még mindig ugyanabban a
kis mûhelyben dolgozik, hiszen emlékeztem,
hogy anyyi lolga volt, hogy alig tudta elvé-
gezni.
„Tudja — mondom neki — vártam az új
cipôvel, am'g megint itt leszek, de biztosra
vettem, hogy magát egy csinosan berendezt,

A központ közleményei

Brosúra. Kérjük azon csoportjainkat, melyek
idáig nem felelték meg 6. sz. körleve-
lünkre, melyben kértük a magyarnyelvi Wizo
brosurát a vonatkozó igények számszerû be-
jelentését, hogy mielőbb közöljék velünk vég-
leges elhatározásukat, mert addig nem tud-
juk a brosurákat csoportjuk részére expedi-
álni.

Wizo-film. Közöljük csoportjainkkal, hogy
a Wizo ezévi rövid filmje „A dolgozó nô Erec
Jiszraélben” már rendelkezésünkre áll és a
timisoarai Wizo-csoportban folyó hó 5-én ke-
rül bemutatásra. A film 105 képbôl áll rövid
magyarozószöveggel ellátva, úgyhogy a szó-
veg felolvasásával együtt a filmelôadás egy
kelek programot nyújt. Egyelőre tárgyaláso-
kat folytatunk a vetítôgép kérdéseinek meg-
oldásá és minden va ószinûség szerint ezen
problémát úgy intézzük el, hogy egy és
ugyanazt a gépet használati utasítással el-
látva mindegyik csoportunk rendelkezésére
bocsátjuk és az illetô csoport a film elôadása
után köteles lesz a gépet és a filmet posta-
csomagban a megadott másik csoport címére
elküldeni. Kérjük a csoportokat, hogy most
jelentkezzenek má, mely idôpontban tartan-
ak igényt a filmre, hogy az még tavaszig
összes csoportjainknál bemutatásra kerülhe-
sen. A filmmel felmerült kiadásaink fedezé-
sére minden csoporttól, am'gy az: elôadja,
50 lej kérünk. Az erre vonatkozó összes fel-
világosításokkal szivesen szolgálunk.

„Nigun Sabbat”. Közöljük csoportjainkkal,
hogy Friedmann A. ur kompozíciójában meg-
jelent egy „Nigun Sabbat” címû zongora-
koncertdarab, mely gyönyörû melodijánál és
5 oldalas terjedelménél fogva hivatva van
arra, hogy Wizo összejöveteleinken progra-
munkba felvétsék. Kívánatos volna, hogy a
Wizo ezt a zenemûvet propagálja, melynek
értékét tanuvalomást tesz az is, hogy a
Columbia gramoföntársaság lemez e vette.
A kotta ára 80 lej és általunk megrendelhetô.
Kérjük a csoportokat, hogy miután zsidó-
tárgyu kompozíció ugyszólván alig létezik,
ezen lenkivüli tehetségû szerzô müvével a
zsidó zenét pártolják.

**TES
EMES
ION**
nt 475 lei
N KIADAS
eg ma adja fel
vagy borítékban
pest VI., O-u. 27.
sztrát ismerteté.
u megkülöndi. Ez-
ret sem vállaltam

Az első munkanapom Ereben

Írta: Szántó Penina

Mikor a kvucába érkezünk és a munka beosztás megtörtént, a konyhába kerültem. Fegyelmestetten fogadtam ezt a nem éppen kedvemrevaló pozíciót. De napról-napra jobban éreztem, hogy a fegyelem nálam csak külszín és sokkal szivesebben végeznék mezőgazdasági munkát. Végre a narancs-zedéssel együtt eljött az én hajnalom is, a bachurákat mind kiküldték dolgozni. Korán reggel munkaruhába öltözve hagytam el a sátram. Magamhoz vettem az ételeskosarat és elindultam. Sok-sok munkással találkoztam az uton. Öntudatos büszkeséggel lóballtam a kosaramat, amely biztos jele volt annak, hogy munkás vagyok, a galutban a tennisz-rakettel járnak ilyen szivesen a lányok az első sportnapon. Ez már egy komoly lépés az átrétegződés felé; állapítottam meg utközben. A pardezben már több munkás volt együtt. De a gyümölcs még hármas volt és olyankor nem szabad leszedni. Meg vártuk, amíg a reggel lomha lassúsággal kalitára felhőkaptuk és a napkirály arany palástjának sugarait két kézzel szórta a földre.

Hamarosan felszáradtak a gyümölcsön csillogó arany gyöngyszemek. A munkavezető ollokat osztott szét közöttünk, amelyekkel az ágakról egyenként kell levágni a narancsot. Akik nem kaptak ollokat, azok a gyümöccsel teli kosarakat viszik a raktárba és cserélik fel üresekkel. Két-két munkás dolgozott együtt, én egy idegen bachurral kezdtem meg a narancs-zedést, soha sem láttam azelőtt, semmit sem tudtam róla, csak azt az egyet, hogy zsidó munkás és ez már az első pillanatban egy kezdet- és végnélküli egybetartozást font körénk.

Igyekeztem gyorsan megérteni és mindenben követni a munkavezetőnk utasításait. A narancs-zedés tudományát elég hamar elsajátítottam, csak azt nem tudtam sehogyansem megállapítani, hogy merre haladnak a sorok. Az egész padetz úgy rajzolódott elém, mint valami labirintus. Minden leszedett fa után kétségbeesett tájékozatlansággal álltam meg és mint mi zsidók, az életünkben annyiszor, elmondtam a kérdést: Merre menjek? Eleinte ösztönös bizakodással tekintettem a bachurra, akivel dolgoztam, ő biztosan tudja, hogy melyik a következő fa. Csakhamar azonban megismerkedtem a rideg, metsző valósággal: munkatársam legalábbis annyira tájékozatlan volt, mint én, sőt az én szaktudásomra bízta az egész 20 piaszterese keresetét. A valóság helyes felismerése bátorságot ébresztett és új hitet öntött belém. Egész határozott mozdulattal kezdtem vezetni az irányt s így javult meg a helyzet annyira, hogy néha-néha a helyes uton is haladtam. Jól éreztem magamat, feministának, nem amolyan elméleti feministának, hanem igazi, dolgozó nőnek, akinek nem kell hiábavaló harckat vivni a jogaiért. A szívem hangosabban vert és talán kipirultam az örömtől: emancipáció.

Később, mikor már annyira gyakorlatot nyertünk a munkában, hogy nem volt többé szükség megfeszített figyelemre, beszélgetni kezdünk. Megtudtam, hogy a társam, Mischa, Oroszországból származik. Elmesélte, hogy hosszú évek celtalan barangolása után kötött ki Ereben. Oroszországból már régen eljött. Még akkor, mikor apját, aki gazdag gyáros volt, le-

telné tette a bolsevizmus. És a gyermek Mischa lelkében világok omlottak össze. Értelmetlenül bámulta, hol a nagy emberáradatot, hol önmagát. Mit kezdjen a zsidósággal, amire a „humanizmus apostolai“ kiméletlenül figyelmeztették s aminek fényét akkor már orosz nemzeti szín fátlyozta be? utszéli vándor lett belőle, kinek hazája a széles országot, aki mindenütt otthon van és mindenhol idegen. Bejárta Japánföldet, megfordult a legkeletibb Ázsiában. Végül idejött dolgozni Erebe.

Valahol a Pardesz mélyén egy munkásnő kezdett énekelni:

„Lő mi toda, lő mi bracha,
Lő avoda, ulő móláchá
Lő avoda, ulő móláchá.“

Mindannyian belekapcsolódtunk és összefogtunk az ismerős melódiában, csak úgy, mint közös zsidó jövőnkben.

Délig gyorsan telt az idő. Tizenkét órakor a csomagolóházba mentünk ebédelni.

WIZO-HIREK

Wertheimer Samuné, a ciuji Wizo elnöknője fényesen sikerült teát adott, amelyen dr. Neumann Oszkár tartott előadást. A mély és megrendítő igazságokkal telt előadás poétikus szépségével elragadtatással töltötte el a hallgatókat. A hölgyek, akik igen nagy számban voltak jelen, egy értékes délutáni emléket vitték magukkal, amelynek feltételül nevelés és kulturális értéke nem tűnhet el nyomtalanul azok számára, akik dr. Neumann Oszkár meghallgatták.

A Szidon József pár ünnepe. A lugoji cionisták mindig elítjék képezték az erdélyi cionizmusnak és az ő ünneplik a mi ünneplük is. Két kitünő ember: Szidon József és felesége ezüstlakodalmukat tartották e hó hetedikén. Két ember, akik akár mint embelek, akár mint zsidók hűséges szolgái minden igaz ügynek, minden zsidó ügynek. Szidon József né mint a lugoji Wizo elnöknője példásan vezeti a lugoji Wizót és mint a világ-Wizo nagytisztségviselő ságának tagja sokszor segítségére van a központnak az erdélyi Wizo munkában, értékes tanácsaival és közreműködésével. Egyetlen fiuk mint egyszerű chalu ment ki Erebe és igen értékes és hasznos tagja a jisivnak. Szivből gratulálunk a Szidon házaspárnak abban az óhajban és hitben, hogy cionista munkásságuk ezután még csak erősödni fog és még nagyon sokáig lesznek oszlopos tagjai az erdélyi cionista életnek.

Wizo-élet Somcután. A somcutai Wizo-csoport javára a Beck Ignác né jólsikerült teatestélyt rendezett, ahol a késő órákig jó hangulatban szórakoztak a megjelentek. December 21-én rendezte meg a Wizo chanukka-estjét a helybeli Nőgyűléssel és az Aviva-Barisszával egyetemben, az est jóvedelme a KKL-t illette. Szépen látogatott és egy erkölcsileg, mint anyagilag jólsikerült teatestélyt rendezett a Wizo javára január 18-án Lázár Lajosné.

A ludusi Wizo alakuló közgyűlése. Folyó hó 2-án tartotta meg a ludusi Wizo alakuló közgyűlést, amelyen a Wizo-hölgyek szép számban jelentek meg. A gyűlést az ideiglenes bizottság által választott elnök, dr. Frieder Mór né nyitotta meg. Először köszönetet mondott a szép számban megjelent hölgyeknek az érdeklődésért. Azután üdvözölte a ciuji vendégeket: Weinberger Nándorné és Salamon Jakabné. Az elnöki megnyitó után beszédet tartott Salamon Jakabné és Weinberger Nándorné, aki a Wizo munkájáról tartott nagyon szép és lebilincselő előadást, amit a közönség nagy tetszéssel hallgatott. Utána dr. Strull Marcell bejelentette hogy ötvenkét jelentkező taggal alakult meg a Wizo és felolvasta az ideiglenes bizottság által kändidált vezetőnévsorát. A közgyűlés a következő vezetőséget választotta meg: Elnökön dr. Frieder Mór né, társelnökök: Áron Mór né és Farkas Ferencné, alelnökök: Hirsch Adolfiné, Pollák Márkusné és Krausz Zoltánné, ellenőrök: Heiler Józsefné és Hirsch Mendel né, pénztárnok: Deutsch Béláné, sajtóreferens: Berkovits Ernőné, jegyző: Heller Lő, Keren Kajemé h biztosok: Izrael Elza és Spéter Bözsi, titkár: Strull Marcell. Választmányi tagok: Heiler Mózesné, Krausz Mór né, Goldstein Sándorné, Walcer Mózesné, Krámer Józsefné, Hirsch Manoné, Berkovits Sándorné, Máttyás Jakabné, Farkas Dezsóné, Lő Gizi, Glück Rózi és Salamon Flóra. (B. E.)

Ide valóságos bábeli társadalom gyűlt egybe. Lengyel, jiddis, német, cseh, magyar, román, orosz hangok keveredtek kaoszba. Ironikus vonalak rajzolódnak ajkam köré. alig tudom elnyomni a maró önguny kitörését. De nemcsak én éreztem így, mindannyian fájdalmasan komikusak vagyunk egymásnak. Ilyen atmoszféra lehet egy nagy bálteremben, ahol régi barátok találkoznak, de alig tudják felismerni egymás kilitét, mert az álarc és a jelmez kifigurázza és elrejtja az igazi embert. És mindenki nevelésnek találja a hozzá nem illő öltözkében a másikat.

Ilyenek vagyunk mi, a nyugat minden részéről összegyűlt ifjuság. Milyen kifogástalan finomsággal tudunk megkülönböztethetlenné lenni környezetünkben! Asszimilálódjunk hát végre önmagunkhoz.

Délután a fiukat felcserélték, a narancs szedőköl lettek a teherhordók s fordítva. Uj kollégám, Hans, most Cvi-nek hívják, magas szőke ifju. Németországban kereskedő volt, Chaluc-hachsarán keresztül jött az országra.

A beszélgetés nehéz. Inkább önmagamtól kérdelem: hogy van az, hogy Keleten az egyik zsidóság és nyugaton a másik kezdi ki a zsidóság testét?

Wizo-élet Blajon. Január 19-án tartotta a blaji Wizo-csoport ezévi harmadik igen sikerült teatestélyt. Ez alkalommal Bernát Aranka olvasta fel a központ által küldött revüt, melyet a közönség nagy érdeklődéssel hallgatott meg. A revü felolvasását a csoport rendezése esíteni fogja. Háziasszonyok voltak: Füllöp Adolfiné, Tischler Béláné és Gergely Mártonné, kiknek figyelmessége és áldozatkészsége nagyban hozzájárult az est sikeréhez.

Wizo-élet Alba-Iulian. Az albaiulian Wizo-csoport január 15-én összejöve itt tartott, melyet dr. Springer Sándorné elnökön nyitott meg, majd Treitel Izidorné tartott referátumot a timisoarai cionista konferenciáról, valamint dr. Scheuer propagandakurzusáról. Treitelné oly élethűen rajzolja meg a timisoarai tapasztalatokat, hogy azok a hölgyek, akik nem vehettek részt az összejöveteleken, a referátumon keresztül végigélték a timisoarai tartózkodásnak minden élményét, tanulságát és epizódjait. Treitelné javasolta, hogy vezessenek be kulturáldélutánokat vitával, amit egyhangulag elfogadtak a következő programmal: revü, felolvasás és sz. o. sz. o. történelmi előadás. Január 29-én újabb összejövetel volt. Sámuel Lajosné revüt tartott, melyhez az elnökön és a titkárön szóltak hozzá. Ezután Grossmann Izidorné tartja meg felolvasását a zsidó művészeiről, amit mindenkori érdeklődéssel hallgatott végig. Végül dr. Löwy Banka pénztárnok tartotta meg sorozatos történelmi előadásainak első fejezetét. Az előadás úgy felépi ében, mint st. lusaiban magas színvonalon állott.

A timisoarai Wizo-csoport munkabeszámolója. Az elmúlt héten január 29-én dr. Lindner Jánosné lakásán volt: közös összejövetele a timisoarai Wizo-csoportoknak. Az összejövetel nivóját dr. Molnár Gyuláné előadó adta meg, aki nagyon szép és értékes előadást tartott Mendele Mocher Szeferimról és ezzel kapcsolatosan a jiddis irodalomról. Munkából szemelvényt Freund Szerén olvasott fel.

A targu-muresi WIZO kulturstje

A targu-muresi Wizo február 1-én megrendezett kulturstjéről nem lehet és nem is szabad banálisan elmondani, hogy ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. Nem szabad azért, mert a rendezőség és a szereplők olyan kvalitásokat mutattak, hogy első kötelességünknek tartjuk mindenkit névszerint méltatni.

Az estély kezdeményezője Schwarz Dezsóné a Wizo elnöknője volt. Elsősorban az ő hatalmas energiájának, fáradhatatlan munkásságának tudható be, hogy ilyen minden igényt kielégítő műsort lehetett összeállítani. Az előmunkálatokban hathatósan részt vettek a Wizo hölgyek is.

Az estély nivóját rendkívül módon emelte, hogy a művészi rendezést Chif Miklós országosan ismert zongoraművész vállalta. Chif Miklós ur művészi előadott zongoraszámait a hallgatóság frenetikus tapsal honorálta.

Ugyancsak óriási sikere volt dr. Antalfy Endre tanár „Az Igazságok“ című bevezető előadásának. Antalfy dr. mint mindig, most is rendkívül szellemes és nivós volt, amit a hallgatóság szünni nem akaró tetszésnyilvánítással hálált meg.

A másor egyik kimagasló száma volt George Jonescu zenetanár hegedűművész produkciója, akit Chif Miklós kísért zongorán.

Schwarz Magda zsidó tárgyú és héber szövegű dalokat énekelt, nagyzerűen interpretálva. Iskolázott, tiszta hangjával és rendkívül kedves előadó készségével, átütő hatást ért el. A kísérletet Chif Mária zongora művésznő látta el, művészi hozzáértéssel.

Osztatlan tetszést aratott dr. Almási Andorné szavalata, aki Lion Feuchtwanger és Morris Rosenfeld egy-egy versét mondotta el olyan rátermettséggel, hogy az bármely hivatásos művésznak is becsületére vált volna.

Az estély befejezése a „Bünbesés“ című pantomim volt. A táncokat Komját Béláné, táncitanárnő tanította be és az ő munkája nagyban hozzájárult a pantomim sikeréhez. Közreműködtek: Táncos Magda, Rankó Magda, Kovács Éva és Schwarz László, akik mindnyájan tökéletesen oldották meg faladatukat. Roppantul bájosak és ügyesek voltak az angyalok szerepében közreműködő gyermekszereplők: Weisz Margica, Ábrahám Lili, Diamanteln Edit, Felcsig Iboyka, Heiber Juci, Heisikovits Julika, Kassovitz Adrienne és Márta. A pantomim zongora kíséretét Csiki Magda úrlány látta el, kedves simulakonyasággal. (F. E.)

HI

PHILIPS
INGELENI
STANDARD

rác
olcson ki
CONSTR

— Az első gáz-ldv. yorkból jelentik: M az első gáz-kivégzés. vezette be a gázhalál. A kísérleti alany egy Foster nevű fiatalon való erőszakoskodás. Légmentesen elzárt el a halál airtlett. ták. Huzsonöt emb at a tötének. bocsátottak az elitét szteszskóp összekö helyiséggel, ahonné haláraitét szívverés lani kezdett, a leszj ké és fogta el, majd hogy beszélni kezd, mitsem tudtak kiven let torzította el, kéts figyelőire. Később sz lott, majd gyötöd. Az érdeklődők tizen nagy figyelemmel a óra 48 perckor az ke esztül megállapító nem ver többé. Az szék sokkal „ember halál.

— A földrajzszeni. feltűnést keltett a Chalier Edmond né vizsgálja alkalmával fejből lerajzolja a v alatt készült el ezzel segítség nélkül megpét. Az általa rajz földrészek kövonalai va amennyi nagyobb folyók láthatók. Ezen zolt be egészen pontos

— Ötven éves az a jelentik: 1886 január. Benz feltaláló Mannh szabadalmat. Akkorit nyánt ko antsem f déssel és az első e kocsi, nem is némi Benzsel csaknem egy sjáratu motorjé Daimler, de érdekes, nagyon sokáig egy más működéséről. A a századforduló ide Ma a világ gépkocsia csülhető és sokmillió kocsiának a száma, ócskavasként fejezték

— Epekő, vesek valamin azok, akik rodásában és köszvén mézteses „Ferenc Jő lata átal állapotuk orvosi gyakorlat sz telye hosszú megfig totta, hogy a Ferenc rendkívül kellemesen profata- és végbélt hámütétek után is a

— Irodalmi est szerda este 9 órakor eszt rendez a tud irodalmi est keretéb Uj Kelet felelős sz tina héber líráról t Hubert héber költő. Zsidó Kulturkör azut dő közönségét az ito

— Majdnem ayo hulló meteor. Berlin esélyes kalandban v zykén egy asz. elson ber a mezon járt, csapa egy — meti közvetlenül mellette, hogy mélyen belefur talosmester klása a amelynek majdnem te az augsburgi mu tották, hogy az ezt szerű alakú égi jöve meteorit.

HIREK

PHILIPS
INGELEN
STANDARD

rádiót

olcson kis részletre
CONSTRUCTIO-nál

— Az első gáz-kivégzés Amerikában. New Yorkból jelentik: Most történt Amerikában az első gáz-kivégzés. Észak-Karolina állam vezette be a gázhalált a villamosszék helyett. A kísérleti alany egy néger volt, egy Allen Foster nevű fiatal ember, akit fehér nőkkel való erőszakoskodása miatt ítéltek halálra. Légmentesen elzárított üvegkamrában helyezték el a halálaitét. Egy karosszékbe szíjazták. Huszonöt ember figyelte az üvegfalon át a történetet. 10 óra 37 perckor gázt bocsátottak az elítélte. A szivere erősitett sztetoszkóp összekötésében állott a külső helyiséggel, ahonnan egy orvos figyelte a halálaitét szívverését. Amikor a gáz áramlani kezdett, a leszíjazott halálaitétet észre se vette, majd a megfigyelők látták, hogy beszélni kezd, de az a mozgásából semmitsem tudtak kivenni. Arcát halálós rémület torzította el, kétségbeesetten nézett megfigyelőire. Később szemmel láthatóan fűdököt, majd gyötörde vergődött a székekben. Az érdeklődők tizenegy percig szemléltek nagy figyelemmel a néger halálaitétjét. 10 óra 48 perckor az orvos a távsztetoszkóppal készült megállapította, hogy a néger szíve nem ver többé. Az orvos szerint a villamosszék sokkal „emberségesebb”, mint a gázhalál.

— A földrajzteni. Párizsból jelentik: Nagy feltűnést keltett a francia fővárosban egy Chalier Edmond nevű diák, aki az egyik vizsgálja alkalmával arra vállalkozott hogy fejből lerajzolja a világ térképét. Hét óra alatt készült el ezzel a munkával és minden segítség nélkül megrajzolta a világ térképét. Az általa rajzolt térképen nemcsak a földrészek kövonalai, hanem az országok, valamint nagyobb hegyek, szigetek és folyók láthatók. Ezenkívül 500 város rajzolt be egészen pontosan a térképbe.

— Ötven éves az automobilizmus. Berlinből jelentik: 1886 január 29-én kapta meg Carl Benz feltaláló Mannheimben az első gépkocsiszabadalmat. Akkoriban azonban Benz találmányát koántsem fogadták valami lelkesedéssel és az első ember, aki vásárolt gépkocsit, nem is német volt, hanem francia. Benzsel csaknem egyidőben dolgozta ki a győzelmű motortól a cannstadi Gottlieb Daimler, de érdekes, hogy a két feltaláló nagyon sokáig egyáltalán nem tudott egymás működéséről. Az automobil-épi és csak a századforduló idején kezdett fellendülni. Ma a világ gépkocsiflómánya 35 millióra becsülhető és sokmillióra rug azoknak a gépkocsinak a száma, amelyek kiöregedvén, ócskavasként fejezték be pályafutásukat.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik húgysavas sók túlzott mennyiségben szednek, a természetes „Ferenc József” keserűvizet használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekin-télye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó és ezért prosztata- és vésbélbajoknál, valamint val-
bőműtétek után is ajánlják.

— Irodalmi est Turdán. Folyó hó 12-én, szerda este 9 órakor negyszázhuszötven irodalmi est rendez a turdai Zsidó Kulturkör. Az irodalmi est keretében Jambor Ferenc, az Új Kelet felelős szerkesztője, az új palesztinai héber írástól tart előadást, míg Adler Huber héber költőkből olvas fel. A turdai Zsidó Kulturkör azuttal hívja meg Turda zsidó közönségét az irodalmi estre.

— Majdnem agyonütött egy embert a le-hulló meteor. Berlinből jelentik: Ritka és ve-szélyes kalandban volt része Augsburg környékén egy asztalosmesternek. Az iparos-
ember a mezőn járt, amikor kis híján agyon-csapta egy — meteor. A többkilós égtest közvetlenül mellette ért földet, olyan erővel, hogy mélyen belefuródott a talajba. Az asztalosmester kiás a fagyott földből a meteor-t, amelynek majdnem áldozatul esett és bevit-te az augsburgi múzeumba. Itt megállapí-tották, hogy az ezüstös csillogású, szabály-szerű alakú égi jövevény tetemes súly vas-meteorit.

— Az angol királyok, mint nyomdászok. Londonból jelentik: Az angol királyi család férfitagjai feltűnő érdeklődést tanúsítanak a nyomdaipar különböző ágai iránt. Ezt a szenvedélyt a most uralkodó VIII. Edward király dedapjától, Albert régenshercegtől örökölték, aki a Kóburg-családból származott. Ebben a családban ősi hagyomány, hogy minden fiatal hercegnek valamilyen mestersé-
get kell kitanulnia. Albert herceg a nyom-dászmesterséget tanulta ki s később, mint Viktória királynő férje, mindig élénk figye-lemmel kísérte a nyomdatéchnika fejlődését s különösen az ötvenes években a Senefelder találmánya nyomán kifejlesztett litografikus művészet technikai része érdekelté nagy-mértékben. Fiát, a későbbi VII. Edward ki-rályt a Day & Haigh londoni könyvnyom-tató cégnél litografussá képeztette ki. Unokája a most elhunyt V. György király szenvedélyes plakágyűjtő volt s töle származik az a mon-dás, hogy a szép plakágyűjtemény a szegény ember műgyűjteménye. György király igen gyakran lepte meg beszélgetés közben az új-ságrókat, nyomda-utalajdonosokat s lapkiadó-kat azzal, hogy igen alapos szaktudásról te-
tanúsított a sokszínű nyomás terén. VIII. Edward király szintén igen alapos ismerője a nyomdászmesterségnek s több ízben töltöt-
t órákat nagy londoni lapvállalatoknál, hogy végignézzék, mint készül el a lap. Megfigye-
te az újság készítését attól a perctől kezdve, amikor a kézirat megszüleik, egészen addig, amíg az uccóra kerül. Egyelőre még titok, hogy VIII. Edward ennek a nemes iparnak melyik ágában tett szert speciális ismeretekre.

— Haggibor Kfar Makabi teadélutánja a Vívóklubban. F. hó 9-én, vasárnap délután 5 óráig kezdettel rendezte a Haggibor Kfar Makabi tea-délutánját. Ezeknek a teáknak a sikere már öszentőtt a cluji zsidó ifjúsággal és bizonyára ezuttal is mindenki kitűnően fog-
ja érezni magát.

— Több százezer lejt sikasztott egy bucu-
resti postatisztviselő. Bucurestiből jelen-
tik: A postavezérgazgatóság ma tudatta az állambiztonsági hivatalal, hogy Vasiliu Ma-
ria postatisztviselő több százezer lejt sik-
kasztott. A tisztviselőt letartóztatták.

— Antonescu megkapta a francia becsület-
rend nagykeresztjét. Párizsból jelentik: Vic-
tor Antonescu, román pénzügyminiszter a
francia becsületrend nagykeresztjével tüntet-
ték ki.

— DOKTORAVATAS. Heilper Ernő
ügyvédjelöltet dr. Heilper Lajos mediási
ügyvéd fiát, a mediási Aviva-Barisszia
Hitvhábrut vezetőjét, tegnap délelben a he-
lyi I. Ferdinánd Tudományegyetemen dok-
torrá avatták.

— Új petróleummezőre bukkantak Ilfov-
megyében. Bucurestiből jelentik: A Curenul
jelenti, hogy Ilfov megyében újabb petróleum-
furási munkálatok kezdődtek. 18—25 méte-
res mélységben tárják fel az aitalajt. Tíga-
nesi Ciolani község határában 6 méter vastag
olajréteget találtak 25 méter mélységben.

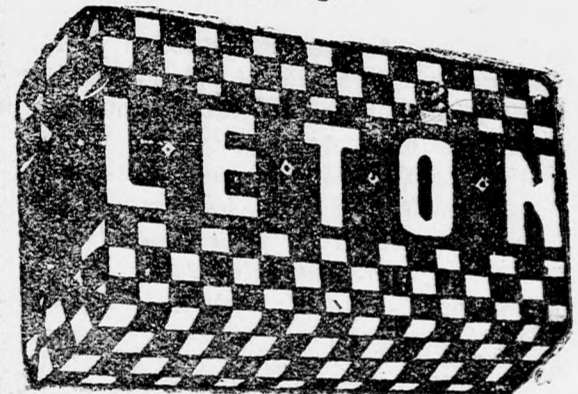
— Fegyvereket koboztak el egy cizista kü-
lönvont utasától. Bucurestiből jelentik: A
Curenul szerint Buzău állomás közelében a
hatóságok megállítottak egy különvontot,
amelyen nemzeti keresztény párti kortések
akartak Mehedinți megyébe menni. Megvizs-
gálták bőröndjeiket és fegyvereket találtak
náluk. Valamennyit elkobozták.

— Dobrescu tárgyal Mihalacheval a nem-
zeti pártba való visszavétele ügyében. Bucu-
restiből jelentik: Dobrescu Demeter kedden
találkozik Mihalacheval kizárása gyűlésben. Le-
hetséges, hogy megbeszélésüknek eredmé-
nye a volt főpolgármesternek a nemzeti párt-
ba való újrafelvétele lesz.

A gondos anya kötelessége elősegíteni azt, hogy gyermekeinek fiatalos arcborít megőrizze!

Tudományos megállapítás, hogy a szép, ham-
vas női arcborít a gyermekkori gondos ápolás
eredménye. Tegye tehát minden gondos anya
lehetővé, hogy a gyermeke bőre ne veszítse el
a harmatosságát és báját. Gondoljon arra,
hogy egyszerű, természetes és nem költséges
módon a gyermeke előjövő szépségéhez
hozzájárulhat. Egy napot se mulasszon el!
Szabály: Estétként mossa arcát a LETON-
szappan krémszerű habjával. E gyengéden
ható krémes habot hagyja arcán néhány má-
sodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel,
majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész!
Másnap reggel friss, bársónyosan úde arc
fog anyukára mosolyogni.
Ezen módon kezelve az arcborít, többet ér,
mint bármilyen kura, különösen ha este le-
fekvés előtt alkalmazza. A LETON-szappan
hatását nagyszerűen fokozza az eredeti
LETON-arctej, LETON-puder és LETON-
arcrouge.

Kapható 22 lejt minden
gyógyszertárban, drogériában és illatszertár-
ban, valamint a főraktárban: Parfumeria
ROYAL Oradea, Saspassage.

— Huszonötmillió csehekrona kölcsön Szov-
jetországnak. Prágából jelentik: Egy
cseh bankárkonzorcium szerződést kötött a
szovjetekkel 25 millió csehekrona kölcsönre
vonatkozólag. A pénzt áruban fogják Orosz-
országba vinni.

— Oradean az Új Kelet képviseletét Blum
Zsigmondné, Str. Rimandoc 4 — látja el, ki
ugy az előfizetési, mint hirdetési, valamint
minden lapunkat érintő ügyben fevilágosítá-
sai szolgál.

— A Független Újság friss számából ki-
emeljük a következőket: Zsilinszky Bajcsy
Endre, Bertalan István, Tavasz Sándor, He-
gedüs Nándor hozzászólának az ismert Né-
meth László vitához, amely akkora port vet
fel a kisebbségi életben. E vitával kapcsolat-
ban Spectator válaszol Hegedüs Nándornak.
Dr Kemény Katalin (Budapest) a mai leány
szexuális életének válságáról ír cikket. Aszó-
dy János Japánról, Kalotay Gábor az Er-
délyben létesítendő kisebbségi tudományos
intézetéről, Alain, a híres francia közi-ó a
jubiláló Romain Rollandról írnak cikkeket.
Egy sereg külpolitikai és belpolitikai cikk,
színház, művészet, irodalom rovat élénkíti a
tartalmas számot, amelynek szépirodalmi
anyagában ezuttal Avarcsenko, Gábor Ist-
ván, Habán Mihály, Fekete Ferenc, Hegyi
Endre neveivel találkozunk. A lap egyes szá-
mainak a hat lejt. Félévi előfizetési díj
százötven lejt. Kiadóhivatal: Cluj, Iuliu Ma-
niu 43.

Ma, vasárnap a ROYAL-mozgóban: UJ, mérsékelt helyárak!

ABDUL HAMID (A vörös szultán)

Fősz.: Fritz Kortner és Nils Asther. Ez a film vasárnap d. e. 11-kor is fut mérsékelt hely-
árakkal. — Következő film: A BOLDOGSÁG. Henry Bernstein világhírű szindarabja után.
fősz.: Charles Boyer, Gaby Morley.

— Még nem ért véget az abnormis hideg
Amerikában. Newyorkból jelentik: A 16 nap
óta tartó abnormis hideg még nem ért véget.
Tegnap heves havazás járult a fagy mellé.
Washingtonban a hó 45 cm. magas. Bemid-
jiben (Minnesota) mínusz 42 fok volt a
hideg.

— Házasság Kappel Margit és Mátyás
Arthur 11-én, kedden délután 4 órakor ta. t.
ják esküvőjüket a parizsucci ortodox templom-
ban.

DIESEL-MOTOROKAT

benzin-motorokat, gőzkazánokat,
tartályokat, mindenféle szivattyu-
kat, esztergapedákat, csöveket, si-
neket, stb. komoly vállalaton ke-
resztül vesz és elad „IMRA” (Aso-
ciatia Minieri Inginierilor Români)
Bucuresti, Str. Mântuleasa Nr. 42.
Telefon: 4-0403.

— Junius 21-re tüzték ki az új parlamenti
választásokat Belgiumban. Brüsszelből jelen-
tik: A minisztertanács elfogadta a hadügy-
miniszter törvényjavaslatát a milícia és sorozás
reformjáról. A parlamenti választásokat
június 21-re, a megyei tanácsok választásait
június 28-ra tüzték ki.

— Borzalmas tüzvész Amszterdamban.
Amszterdamból jelentik: Az Oude Zyds vá-
rosrészben egy régi ház emeletén tűz ütött
ki. A lángok elől a lakók a tetőre menekül-
tek, de hiába, mert a tűz továbbterjedt és
valamennyien porráégették. Két felnőtt és 4
gyermek halt tüzhálat.

— Újabb nagyarányú náci-letartóztatások
Ausztriában. Bécsből jelentik: Ausztriában
nagy szennzáción jelent, hogy tegnap lear-
tóztatták Kauer Róbert ügyészt, akinek fel-
adata volt a nemzeti szocialista mozgalom
ellenőrzése az osztrák ifjúság köreiben. Ve'e
együtt tartóztatták le még 28 egyént, több-
nyire a tisztviselői egylet tagjait. Számos
vidéki agitátor is őrizetbe vettek. A kom-
mány feloszlata a nagynémet tendenciájú
tisztviselői egyesületet.

— A „Golmark” Zenetársaság értesíti tag-
jait, hogy hétfő helyett kivételesen kedden, f.
hó 11-én este 9 órakor a megszokott helyen
tart próbát, ahol a tagok a közeledő koncert
érdekében teljes számban vegyének részt.

— Rövid hírek mindenünnen. Baltimoreból
jelentik, hogy 15 katoná utnak indult a jégen
Smith és Tangier szigetek felé, a Cheseake-
öböbe, hogy a jég által eltorlaszolt szigetek
lakosságának élelmet szállítsanak. A sűrű köd-
ben a katonák eltévedtek, egyikük megfa-
gyott, három tiszt súlyos állapotban tért
vissza a partra. — Amileoio közsgében egy
paraszt hirtelen megbolondult, fejével le-
mészárolta szüleit, nagynénjét és súlyosan
megsebesített két járókelőt. Nagynehezen
sikerült megkötözni és kórházba szállítani.
— Malagában egy munkástüntetés alkalmá-
val egy rendőrt, aki le akarta tartóztatni a
tüntetők vezérét, lelöttek.

— Véres összejövetel Spanyolországban
fasztrák és szindikisták között. Madridból
jelentik: Vigóban és Salamancában összeüt-
közések voltak a fasztrák és szindikisták
között. Egy rendőr meghalt, négyen súlyosan
megsebesültek.

Legmodernebb, leg-
olcsóbb leg-
Standard
vas-és rézbutorgyár
ORADEA,
Str. Au-el Lazar 10.
Fogházmuhe.y.

**Öves
kárpitosság**

abszolút megbízható, egészséges szervezett,
30—40 év között, munkavezetői és rak-árnoki
munkákra, éves alkalmaztatásra keestetik
rokonszakkamabli üzletbe Timisoarara. Garan-
ciát nyújtani tudok előnyben! (Lehet bank-
garancia is). Részletes ajánlatok eddigi mű-
ködésről, fizetési igények megjelölésével „Ti-
misoara” jellegre e lap kiadóhivatalába.

Vivó Club
A város legelőkelőbb vacsorázóhelye. Salgó-Fátyol jazz.

Vasárnap délután
„Steewens-duo”
ragyogó táncospár
Vasárnap este:
MA! Nagy ingyen tombola MA!

S. A. AUTOBUSE MERA & COMP. CLUJ
Filiala Arad.

Brou si garaj Cassa de Biete
Str. Col. Paulian 10-12. Octog. Bul. R. Maria
Telefon 4-27. Telefon 99.

ERTESITES.
Ertesítjük a n. é. utazó közönséget, hogy
a mai nappal Menetjegyirodánkat a Bul.
Reg. na Marian levő Oc'ogon helyiségben
(Andrényi oldalon) megnyitottuk.
Rendelkezésére áll a t. utazó közönség-
nek, jegy előreváltás, helyrezerválás és min-
den, az autóbusz járáainkkal összefüggő fel-
világosítások és információadás céljából.
Autóbuszaink számozott ühöllyekkel van-
nak ellátva. Nincs tolongás. Mindenkinek biz-
tosítva a számozott helye. Kényelmes utazás
Pon'os, feltétlen üzemzatos közlekedés.
Kedvezményes menettérti jegyek.

